

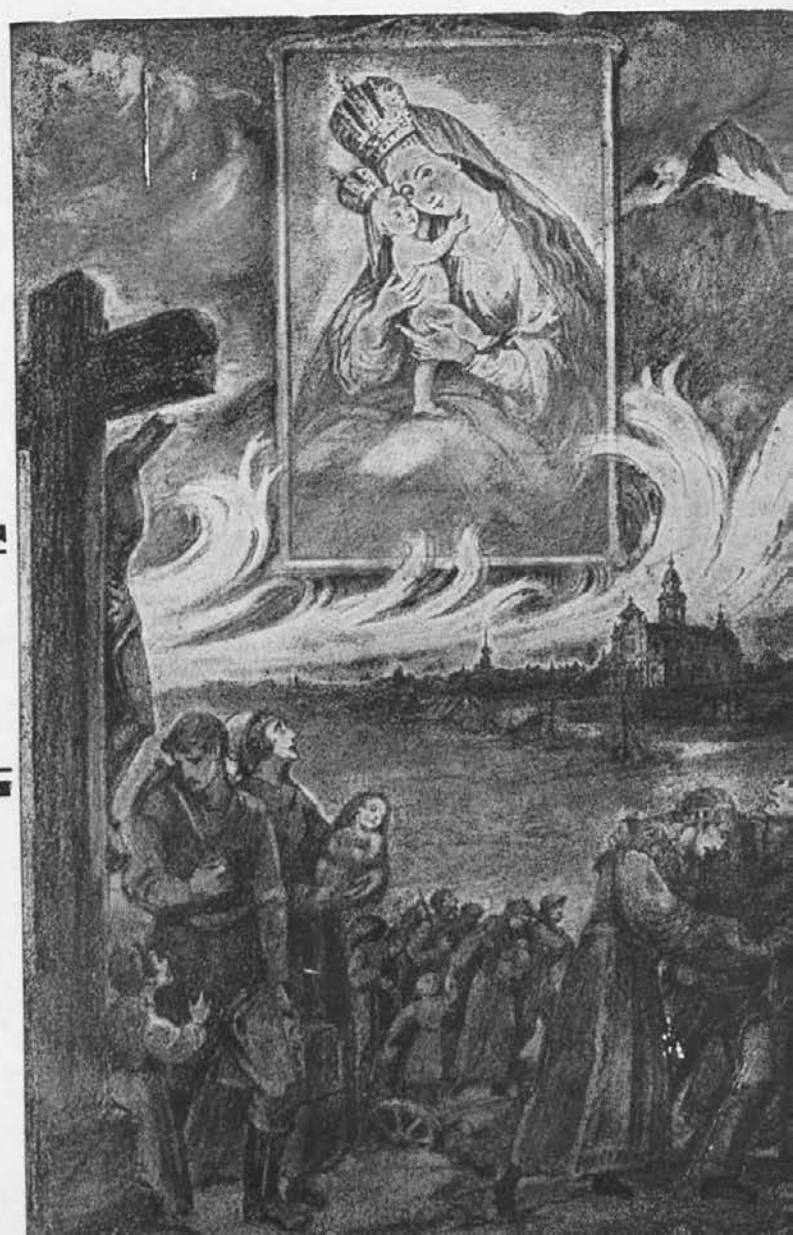
dupl.

FATHER BERTRAND
St. Mary's, Lemont

A V E M A R I A

OCTOBER 1944

LETNIK 36

AVE MARIA

36. LETNIK

OKTOBER, 1944

Kaj je kje na straneh to številke?

Rožnovenska nedelja — P. Miršek	1
Plačaj, kar si dolžan — J. J.	4
Ljubezen sv. Frančiška do Matere božje — F. Jere	9
V tolažbe bolnim trpinom — Montanus	11
Usmiljenka — Pavel Perko	15
Very Rev. Matija Šavs — poroča Rev. J. Ferlin	18
Tonče s Sloma — letoletna povest — P. B. Ambrošič ..	20
Križem kraljestva križa	20
Lemontski Glasnik	26
Tretji Red — P. Marcel Marinšek	28
Katoliški Slovenci pri vladi v Washingtonu	30
Molitvena fronta	31

AVE MARIA

mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.

Prinaša vzgojne in nabožne članke, kakor tudi povestice in druge slovenske spise pomembnejše vsebine našim slovenskim izseljencem v pouk in zabavo.

Izdajatelji:

FRANČIŠKANI V LEMONTU.

**Ave Maria, P. O. B. 608,
Lemont, Ill.**

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Ill.

PD 214/1965

A V E M A R I A

Oktober, 1944—

Lemont, Ill.

—Letnik XXXVI.

ROŽENVENSKA NEDELJA

GLAVni Marijin praznik v mesecu oktobru je praznik Kraljice svetega rožnega venca. V starem kraju smo praznovali ta praznik vsikdar prvo nedeljo oktobra. V novejšem času je praznik prenešen na 7. oktober. Ponekod se praznuje na drug dan, povsodi pa prve dni v oktobru. Cel ta mesec je posvečen dnevni molitvi sv. rožnega venca, posebne vrste katoliških molitev, posvečene posebno češčenju Device Marije.

Vsi vemo, kaj je rožni venec. To je molitev petnajstkrat po deset "Zdrava-Marij", med katere se vpletajo "Očenaši" in "Slava Bogu". Vsaka desetinka "Zdrava-Marij" pa je posvečena posebni skrivnosti iz življenja Jezusa Kristusa in njegove Matere Marije v delu in trpljenju za naše zveličanje in njihovega poveličanja v nebesih.

Teh petnajst skrivnosti je pa razdeljenih v tri dele: v veseli del, spomin skrivnosti pred trpljenjem, v žalostni del, spomin dogodkov iz trpljenja in smrti Jezusove, in častitljivi del, spominu skrivnosti po smrti Jezusovi in poveličanju Jezusa in Marije.

Če toraj izmolimo vseh petnajst desetink rožnega venca, preidemo v svojem premišljevanju v glavne dogodke iz Jezusovega in Marijinega življenja.

Te skrivnosti pa imenujemo pesniško "rože". Kakor bi pletli venec je ta mo-

litev. Cel rožni venec je nekak duhovni "venec", spleten iz "Očenašov", "Zdrava-Marij" in "Slava", v katerega pa vpletamo te skrivnosti, kakor se vpletajo v venec tudi rože, da je venec lepši. Premišljevanje teh skrivnosti v rožnem vencu nam pomaga tudi ohraniti zbravnost duha, da jih ne opravimo raztreseno in brez misli na Boga. Tolikokratno ponavljanje istih molitev postane za naš duh utrudljivo in nam uide od molitve k svetnim stvarim in skrbem. Tako pa molitve Bog ne posluša, kakor tudi mi ne mislimo na njo. Premišljevanje skrivnosti našega odrešenja pa priveže naš duh na molitev tako, če tudi ne mislimo na besede "Očenašev" in "Zdrava-Marij", pa mislimo na te skrivnosti božje, kar naredi molitev lažjo za naš duh.

Da pa štejemo te "Očenaše" in "Zdrava-Marije", se poslužujemo "rožnega venca" ali, kakor mu drugod pravijo "molka", ali kakor so mu stari rekli "Paternoštra". "Paternošter" je latinška beseda, pater noster — Oče naš.

Začetek takega načina molitve je v katoliški cerkvi že silno star. Zgodovinar Socomenos pripoveduje že o sv. Pavlu, puščavniku v tretjem stoletju po Kristusu, da je imel navado vsaki dan izmoliti 300 določenih molitvic. Da se pa ni vštel, je vzel 300 kamenčkov v svoje krilo in je po vsaki molitvici odvzel po enega proč. Sv. Pavla so posnemali drugi puščavniki in tako šteli svoje dnevne molitvice. Ker pa ti kamen-

čki niso bili tako pripravi, so kmalu začeli nanizovati gotovo število trdih zrnice na vrvice, da so jih lahko nosili kar seboj, jih rabili na potovanjih in pa da ni bilo treba pred vsako molitvijo zbirati kamenčkov. Vsakdo si je pa nanizal na to vrvico toliko zrnice, kolikor molitvic je hotel opraviti. In tako je ostalo do sv. Dominika, ki je nastopil v dvanajstem stoletju.

Sv. Frančišek in sveti Dominik sta nastopila s svojim velikim delom za cerkev in človeštvo ob istem času. Živela sta pa v zelo žalostnih časih razpada vsega krščanskega življenja med krščanskimi narodi Evrope. Bilo je skoraj obupno, če se bo še dalo dvigniti nazaj v prejšnje razcvitanje tega življenja. Vendar oba moža sta bila poklicana, da rešita krščanske narode in pozivita krščansko življenje in ga pokrepita ne samo po celi Evropi, temveč tudi po celem svetu.

Ko je sveti Dominik prišel na Francosko je zlasti tam našel krščansko življenje med kristjani v silno žalostnem stanju. Prava vera je propadala, mesto nje sta se pa širili krivi veri takozvanih Albižanov in Katarov. Ko je sv. Dominik videl to strašno versko bedo ljudstva, je videl, da bo samo posebna pomoč božja potrebna, da se bodo te razmere spremenile in izboljšale. To pomoč božjo si pa mora ljudstvo samo od Boga izprositi z molitvijo. Takrat še ni bilo molitvenikov in ljudje so še zelo malo znali čitati, ker ni bilo ljudskih šol. Zato si je izmislil nov način molitve, take, ki jo bo moglo pridoma rabiti tudi neuko ljudstvo, pa tako, da bo res prava molitev. In je začel sveti rožni venec, kakor ga še danes poznamo. Vzel je do tedaj znani način molitve nanizavanja

zrnice na vrvico za gotovo število molitvic in to imenoval rožni venec. Z vso gorečnostjo se je lotil širjenja te molitve. In res se mu je posrečilo, da je počasi zbral mogočno vojsko molilcev, ki so dnevno, ali vsaj pogosto opravljali to molitev in s svetnikom prosili božje pomoči v tako žalostnih časih. Molitev je bila lahka. "Oče naš" in "Zdrava Marija" je vsakdo znal. Treba je bilo molilce naučiti samo še petnajst skrivnosti, kar pa zopet ni bilo težko, da si jih je ljudstvo zapomnilo. Počasi so se posamezne skupine teh molilcev začele zbirati dnevno ali vsaj tedensko v cerkvah in so molili rožni venec skupno, kakor molijo redovniki svoje duhovne molitve. Ljudstvu se je ta molitev kmalu zelo priljubila in so jo začele posamezne družine moliti dnevno skupno zvečer kot večerno molitev.

Ta velika molitvena akcija sv. Dominika ni bila zastoj.

Že sama po sebi, s svojo priljubljenostjo, je vabila ljudi k molitvi, z molitvijo jih je pa vabila iz zgoraj omenjenih krivih ver nazaj k pravi veri. Že to je svetniku silno veliko pripomoglo v njegovem boju proti tema dvema krivima verama in trumoma ju je ljudstvo zapuščalo in se vračalo nazaj v pravo vero in pravo cerkev.

Pa tudi Bog te tolike molitve ni mogel preslišati. Zlasti Mati Marija jih ni mogla pustiti neuslišane. Res je prišla kmalu pomoč in je tako sv. Dominik že v svojem življenju videl velik uspeh svojega dela, zlasti pa te svoje molitvene akcije po svetem rožnem vencu.

Po smrti sv. Dominika je pa ta molitvena akcija prišla precej v pozabnost. Nikogar ni bilo, ki bi bil nadaljeval njeno širjenje in njeno vodstvo. Šele v štirinajstem stoletju se je obnovila in se

potem ohranila do danes. Zanimivo je, da jo je obnovil preprost brat iz dominikanskega reda, neki brat Alan. Neko noč je videl Marijo, ki ga je pozvala, naj se loti tega dela in obnovi in poživi molitev sv. rožnega venca. Brat se je lotil tega dela z navdušenjem in kmalu dosegel lepe uspehe. Ta preprosta molitev je zopet kmalu našla nešteto molilcev in se hitro širila po celi Evropi nazaj, kakor jo je razširil sv. Dominik. In res že l. 1470 je nastala prva bratovščina sv. rožnega venca z redno vsakdanjo molitvijo skupno v cerkvi in sicer v mestu Duai. Druga je bila pa ustanovljena v Kolinu 1475. Od tod se je bratovščina izredno hitro razširila prav po celi Evropi po vseh katoliških narodih. Papež Pij V. jo je v posebnem pismu priporočil vernikom celega sveta. Od tedaj pa ta molitev ni več prenehala, temveč naraščala od stoletja do stoletja. Sprejeli so jo tudi razni redovi in redovni ustanovniki, kakor na pr. sv. Ignacij.

K razmahu in razširjenju molitve rožnega venca so pa trije papeži veliko pripomogli.

Pij V. je to molitev posebno priporočil celemu svetu po slavni zmagi krščanskega orožja nad Turki pri Lepantu. Veliko manjša in slabejša krščanska vojska se je postavila v bran prodirajočemu Mohamedanizmu, toda popolnoma je potolka Turka. Zmaga se je pa odločila ravno ob uri, ko je rimska bratovščina sv. rožnega venca opravljala slovesno z ogromno udeležbo meščanov svoj rožni venec in z njim prosila Boga in Marijo zmage nad Turki. Papež Pij V. je zato pripisoval to zmago uspehu te molitve. Izdal je posebno pismo, v katerem je celemu svetu toplo priporočil to molitev in razširil praznik Kraljice sv. rožnega venca na celi svet.

Papež Benedikt XIII. je ta praznik vpeljal v cerkvene duhovne molitve, v takozvani brevir, ki so ga dolžni duhovniki vsaki dan opravljati.

Posebno veliko je pa storil v ta namen Papež Leon XIII. Kakor poročano v letošnjem Koledarju, je ta papež videl, kako težki časi prihajajo nad celi svet. Zato je ukazal, da se celi mesec oktober po celem svetu vsak dan moli po vseh cerkvah javno rožni venec. S to molitvijo naj se verniki celega sveta obrnejo k Bogu in k Mariji za pomoč in za varstvo. Tudi je vpletel v Marijine litanije vzklik "Kraljica presv. rožnega venca, prosi za nas".

Tudi po Sloveniji se je ta molitev že pred stoletji zelo razširila in narodu se zelo priljubila. Še ko smo bili mi doma majhni, se spominjamo, da se je sv. rožni venec molil prav po vseh hišah vsaki večer celo leto. V cerkvi so se te molitve verniki posluževali, ker še niso znali čitati in ni bilo molitvenikov, kot svoje najpriljubljenejše molitve. Tako so jo ljubili, da si je vsak vernik želel, da so mu rožni venec ovili okrog mrtvih rok skupaj s križem, da ga je nesel seboj v grob.

Molitve sv. rožnega venca, žal, danes pojenjuje. Po katoliških hišah se več ne moli zvečer, kakor se je svoje dni. Predolga molitev se jim zdi. Vendar sedanje trpljenje sveta bo — vsaj tako upajmo — obnovilo po naših družinah duha molitve in zopet se bo morala vsaki večer oglasiti ta molitev povsodi. Kakor je krščanski svet ravno po tej molitvi ob času sv. Dominika dosegel tolike uspehe, in je po tej molitvi skozi vsa stoletja dobival od Boga in Marije toliko milosti, toliko pomoči in varstva, tako bo tudi gotovo sedaj, kakor za splošne razmere sveta, tako pa tudi za posamez-

ne družine in za posameznika.

Na vse to nas spominja praznik Kraljice sv. rožnega venca, prvo nedeljo v oktobru.

Zato hitimo radi večer za večerom v cerkev in se z molitvijo rožnega venca obrnimo k Bogu in k Mariji za njihovo pomoč nam samim, našim družinam in celemu svetu. Začnimo ga vpeljavati nazaj v naše družine kot našo redno večerno molitev! Bog in Marija bosta to molitev uslišala in lepše in boljše nam bo na svetu, v naših družinah in nas samih.

PLAČAJ, KAR SI DOLŽAN!

PREDEN se je oglasil Gospod iz Sinajskih visočin ter oznanil Izraelcem svojo Postavo, so se vršile v naravi strahotne reči. "Glej, začel je doneti grom in bliski so udarjali in teman oblak je pokrival goro in glas trombe je čimdalje bolj bučal. In ljudstvo, ki je bilo v šatorišču, je bilo vse preplašeno. Vsa gora Sinaj se je kadila, ker se je Gospod nanjo spustil v ognju; dim se je valil iz nje in bila je strašna."

Silnost in strahotnost teh prirodnih pojavov bi naj Izraelcem vsaj oddaleč nazorno dopovedali, kako neizmerno mogočen je Gospod in kako pretresljivo je njegovo dostojanstvo; opozorili bi naj človeka, kako nepojmljiv zločin zagreši oni, ki se drzne ravnati proti določbam Gospoda Boga.

In vse stvarstvo ter sleherni od nas je popolna božja lastnina, vsi smo njegovi. Kako ne, saj nas je poklical iz nebivanja v bivanje in saj nas še vedno in neprestano vzdržuje s svojo silo, ki tako rekoč vsak hip kroži po vseh delcih našega bitja, da se ne povrnemo nazaj v

nič, — prav tako, kot mora električni tok neprestano krožiti, da žarnica ohrani svojo svetlost. Bog je naš edini in absolutni gospodar in gospod; kako sveta nam torej mora biti vsaka njegova zahteva!

Kadar se kdo pregreši v najmanjši stvari, žali neskončno božje veličanstvo in zanika Bogu nekaj, kar mu gre brez pridržka. Takoj nato se pa oglasi druga božja lastnost, čuvarica njegovega veličanstva in gospostva: božja neskončna pravičnost, ter zakliče: "Zadostuj za to, kar si zakrivil!"

Res, da je Sin božji v človeški naravi zadostil božji pravici. Nismo pa zdaj mi prosti vsakega sodelovanja, ampak moramo tudi iz svojega nekaj dodati, da pokažemo vsaj svojo dobro voljo. Bog je tako odločil. Nepopolna, nezadostna so naša spokorna dejanja; vendar Bog jih hoče imeti ter jih je vesel. Všeč mu je, da voljno sprejmemo trpljenje in težave, ki nam jih sam pošlje; dobrohotno sprejme naša prostovoljna pokorila, s katerimi bi radi tu popravili, da ne bo treba po smrti. Kako se potem tudi z naprej vse bolj skrbno varujemo prestopkov, če imamo v spokornosti žaljeno božje veličanstvo pred očmi! In kdo ne pozna želje presvetega Srca, naročene sv. Marjeti Alakok, da naj radi mislimo tudi na grehe in prestopke drugih ljudi ter zadostujemo zanje!

Dne 6. oktobra goduje odličen mož 11. stoletja, veliki spokornik in ustanovitelj strogega ter spokornega kartuzijanskega reda, sv. Brunon. Njegova družina si je izbrala tudi v slovenski domovini svoje bivališče: ob vznožju Gornjancev zadoščujejo molčeči menihi v Peterjah tudi za grehe našega rodu.

* * *

Staroslavni in mogočni Koeln ob Re-

nu, našim pradedom tako priljubljeni Kelmorajn, je bil Brunonova domovina, kjer se je rodil okrog leta 1030. kot član ugledne plemiške družine. Zgodaj je pokazal svojo veliko nadarjenost, zato so ga starši poslali na visoke šole, nakar je bil v rodnem mestu posvečen za duhovnika in takoj umeščen za kanonika. Kmalu se je preselil v rheimško škofijo, kjer je skrbel za vse škofijsko šolstvo ter tudi sam poučeval bogoslovje, modroslovje in lepe umetnosti. Za naravne in umetniške lepote je imel prav posebno razvit čut. Njegov ugled in trud je pripomogel škofijski šoli v Rheimsu do posebnega ugleda; obilo duhovnikov in škofov se je tam izšolalo in celo poznejši papež Urban II. je bil Brunonov učenec. Kot bomo pozneje videli, da tega ni storil iz duševnega uboštva ali pa iz nagnjenja k udobnosti, ampak iz polnosti duha in iz krščanske resnobnosti. "Biser znanosti" so ga imenovali.

Čez nekaj let se je pa za rheimško škofijo začela žalostna doba: njeno vodstvo pa je na nepostaven načil dobil v roke predstojnik, ki ni bil dober pastir, ampak najemnik, ter je gledal le bolj nase, ne pa na čast božjo in blagor duš. Resnobni in dalekovidni Brunon je bil zadet v dno duše; opozoril ga je najprej na samem; ko pa ni nič zaleglo, je spravil vso zadevo pred cerkveni zbor. Veliko dobrega je s tem storil svoji škofiji, toda zameril se je ter je moral bežati v tujino; vse imetje so mu pokončali. Iz slave in ugleda je padel v bedo in zapuščenost. Bog je to pripustil, ker je imel vse višje namene z njim. Brunon se je v svoji nesreči jasno zavedel, kako bežno je vse, kar ponuja svet človeku, ter da je edino le v Bogu prava, stalna sreča. Zaobljubil se je, da bo odšel ob prvi priložnosti v samoto. Eni so trdili, da

ga je bil tako zelo izresnil klic nekega umrlega duhovnika, vseučiliškega profesorja, ki ga je imelo vse za svetnika, pa je iz rakve obupno zavpil, da je pogubljen zaradi slabega življenja.

Bivši učenec Brunov, škof iz Grenobla, je po posebnem božjem razsvetljenju odkazal svetniku ter njegovim šesterim tovarišem — štirje duhovniki in dva neduhovnika so se mu namreč priključili — mrko in megleno puščo Chartreuse (Kartuzija), ležečo ob vznožju Alp. Na gričku je sveta družba postavila kapelo Naše ljube Gospe, okrog svetega hrama pa hišice za vsakega puščavnika posebej. Bil je to leto 1084., ko je bil ustanovljen slavni, izredno strogi in spokorni red kartuzijancev. Brunon in tovariši so živeli v neprestanem, strogem molku; ostro so se postili ter se hranili le s kruhom, vodo in zelišči in so le ob nedeljah dodali košček ribe ali sira; mesa niso več pokusili. Oblečeni so bili v belo haljo z rjavim škapulirjem in kapuco. V samoti bukev in skal so premišljevali, bdeli in molili, krčili gozde ter obdelovali polje, a tudi študirali in pisali knjige.

Vendar se ni sv. Brunon dolgo veselil chartreuškega bogomiselnega samovanja; papežu Urbanu II. se je sredi posvetnjaškega in pokvarjenega Rima zahotelo poučitelj svetosti in modrosti; poklical ga je k sebi v večno mesto. Kako težko je bilo Brunonu ubogati ter presekat z začetim življenjem! Vendar se je odrekel samemu sebi ter šel. V Rimu se je še posebno lepo pokazala njegova ponižnost, ko je odklonil škofovsko čast, ki mu jo je papež ponujal.

Ko je moral Urban II. bežati pred nasilnim nemškimi cesarjem v Spodnjo Italijo, ga je tudi sv. Brunon spremljal na žalostnem potu. Tam je pa zaznalo nje-

govo bisuro oko za več pokrajin, ki so se mu zdele kot nalašč za nove kartuzije. S papeževim dovoljenjem je res sezidal leta 1094. v dolini della Torre v Apuliji novo redovno bivališče in ga imenoval "Marija v puščavi". Vse življenje je bil vnet častilec Marijin in tu, v Marijini dolinici, je hotel preživeti večer svojega življenja. Spokorno in blaženo je umrl 6. oktobra leta 1101, star okrog 70 let.

Truplo velikega spokornika in učitelja spokornosti so čez pet sto let, ko so Brunona proglasili za svetnika, našli še vedno neiztrohnjeno. Bog je torej nazorno pokazal, kako resnične so Jezusove besede: "Kdor sovraži svoje življenje na tem svetu, ga bo ohranil za večno življenje."

* * *

Kako živijo kartuzijanci?

Vsak njihov duhovnik ima svojo posebno hišico, ki ima dohod iz dolgega samostanskega mostovža. V pritličju je najprej delavnica, kjer redovnik opravlja ob določenih urah ročno delo, ki se ga je po sprejemu naučil. Tu ima vse potrebno orodje (skobeljnik, stružnico itd.), ter drvarnico, kjer si sam pripravljajo kurivo za zimo. Brez telesnega dela bi namreč duh v tej popolni samoti in poglobljenosti kmalu onemogel. V prvem nadstropju menihove hišice je najprej predsobica s kipom Matere božje, ki jo kartuzijanci še prav posebno častijo in pogosto opravljajo njene dnevnic. Menih nikdar ne stopi v svoje domovanje, da bi pred tem kipom ne pozdravil nebeške Gospe s Češčenomarijo. V stanovanjski celici je klečalnik pred svetim razpelom, potem skromna oprema, pečica in trdo slamnato ležišče. Pred hišico je košček vrta, ki ga duhovnik po mili volji uredi in obdeluje.

Hrano uživa vsak zase; pripelje mu

jo samostanski brat in položi v linico poleg vrat. Kadar se redovnik jedi ni dotaknil, vedo, da je obolel. Na okence položi tudi listek, ki je nanj napisal svoje skromne želje. Ob nedeljah in praznikih imajo skupen obed in zatem skupen odmor; vsak teden imajo daljši skupen sprehod v samostanski gozd. Drugače pa živijo v neprestanem molku in samoti. Druži jih le dvorana, kjer se ob nedeljah in praznikih javno obtožujejo svojih prestopkov, in pa zlasti cerkev. Vsako noč prekinejo počitek ob enajstih ter gredo molit in prepevat svete psalme, kar traja do tri ure; ko vse stvarstvo počiva in le zvezde neslišno hitijo čez nebesni svod, moli družina sv. Brunona k Bogu. Po jutranjicah sledi krajši počitek; ob zori so pa že zopet vsi zbrani v cerkvi pri skupni sveti maši in skupnih molitvah. Duhovniki nato opravijo vsak v svoji kapeli sv. mašo. Šele sredi dopoldneva se zaključijo molitve. Nato zaužijejo svoje postno kosilo. Jedo sploh samo enkrat na dan, le pleti dobijo zvečer malenkosten prigrizek. Mesa nikoli ne pokusijo, tudi v najhujši bolezni ne. V adventu in v štiridesednevnem postu se zdrže tudi mlečnih in jajčnih jedi. Po obedu je odmor, nato se začne telesno in duševno delo v lastni hišici. Dan zaključijo s skupnimi večericami. Počivat grede prav zgodaj.

Neduhovniki imajo podoben dnevni red, le da opravljajo svoje molitve v posebnem delu cerkve in da izvršujejo svoje rokodelstvo po delavnicah, ki so razvrščene okrog dvorišča, in da imajo zaposlenje po polju in v gozdu. Med brati najdeš včasih ljudi iz najvišjih slojev, ki so vse zapustili in šli ponižno služiti Bogu in poskrbet za svojo dušo.

V kartuzijah vlada izredna očetovska oziroma bratovska ljubezen. Z bolni-

kom ravnajo karmoč dobrohotno in ljubeznivo. Na vrtu je malo groblje, na grobeh preprost črni križ brez napisu.

Red sv. Brunona se nikoli ni posebno razširil, kar je spričo njegove izredne strogosti lahko umljivo, in pa ker ob priglasu dobro premislijo, če bo dotičnik za red ali ne. Sicer se pa dajo voditi stoletni skušnji, da zadošča tudi že srednje trdno zdravje, ker je ves dnevni red izredno modro in dovolj obzirno urejen. V vseh časih so imeli pa dosti zelo starih redovnikov.

V vsaki naselbini sme biti le 15 do 20 duhovnikov-menihov; če se jih nabere več, si ena skupina poišče novo domovanje.

Do gostov so posebno prijazni in gostoljubni. Vsi okoliški ubožci in oni, ki so jih zadele nesreče, najdejo pri Brunonovih sinovih sočutno dejansko pomoč. Kdo bi mogel vsaj približno naštetih, kaj so storili v Sloveniji dobrega! Zato nam je dolensko Pleterje skrit dragulj in iz srca smo hvaležni francoskim kartuzijancem, da so se ozrli po l. 1900., ko jih je pregnala protiverska in protiredovniška zakonodaja iz njih rodnih tal, vprav na našo domovino in obnovili nekdanjo slovečo kartuzijo. Bog daj, da bi njih naselbina dobivala zadosti slovenskega naraščaja ter se razmnožila po naši deželi!

Brunonovi samostani so hiše molitve in spokornosti. Tu kličejo sveti samotarji k Bogu za milost grešnemu svetu; tu se pokorijo za grehe in tolažijo jezo božjo. Njih resne postave, zbrano stopajoč po tihotnih hodnikih, so obiskovalcu živo izpraševanje vesti; molče mu kličejo v spomin veleresne resnice o Bogu, duši, večnosti in o pokori. Kako majhna se zazdi ob njih nadzemski veličini vsaka zemška čast in oblast!

J. J.

KRISTUS KRALJ

(Za njegov praznik.)

RESEN prizor: Učenik Jezus iz Nazareta stoji pred svojimi rojaki in pred zastopnikom rimskega cesarja. Pilat ga vpraša: "Ti si judovski kralj?" In Jezus mu odgovori: "Sem." (Mt. 27, 11.)

Česar pa Pilat in judje niso hoteli priznati, to priznamo mi z vso dušo: Kristus je zares kralj vesoljstva, kralj človeštva, naš kralj. In to važno resnico bomo odslej slovesno izpovedovali vsako leto, ker je vidni namestnik nevidnega Kristusa-Kralja določil zadnjo oktobrovo nedeljo za slovesno praznovanje Jezusovega kraljevskega dostojanstva.

Kristus Kralj!

Le odprimo knjige stare zaveze, ki govorijo o bodočem Mesiju: zopet in zopet ga slikajo kot vladarja, kot kralja. "Glej, z oblaki neba je prihajal kakor Sin človekov in je prišel do starodavnega in postavili so ga pred njegovo obličje. In dal mu je oblast in čast in kraljestvo; in vsa ljudstva, rodovi in jeziki mu morajo služiti; oblast njegova je večna oblast, ki se mu ne bo vzela, in njegovo kraljestvo se ne bo razrušilo." Tako piše prerok Daniel. (Dan. 7, 14.) In nadangel pouči Devico, da bo rodila sina, "ki mu bo dal Gospod Bog prestol njegovega očeta Davida, in ki bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj in njegovega kraljestvu ne bo konca." (Lk. 1, 33.) Sam izjavi apostolu: "Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji," (Mt. 28, 18) in sv. Janez ga je gledal v skrivnem razodetju, kako "ima na svojem oblačilu in na svojem pasu zapisano: Kralj kraljev in Gospod gospodoval-

cev." (Skr. raz. 19, 16.)

Kralj je Kristus, ker je vladar vesoljstva. "V njem je vse ustvarjeno . . . Vse v njem obstoji" . . . piše o njem sv. Pavel v listu Kološanom 1, 16. Kristus je kralj človeštva, ker si je v svoji nepojmljivi ljubezni za vso večnost privzel človeško naravo in tako postal najvišji Človek; zato "ima med vsemi prvo mesto," kot pravi apostol. — Kristus je zlasti naš kralj, ker nas je s svojo smrtjo odkupil in smo mi postali njegova last, on pa naš gospodar.

In kakšno je to Jezusovo kraljevsko dostojanstvo?

"Moje kraljestvo ni od tega sveta," je izjavil Pilatu; prej je pa tri leta izpodbijal napačno mnenje rojakov, da bo Mesija nastopil kot svetni kralj. Kristus je marveč duhovni kralj. Pa njegova oblast sega nad vsega človeka, nad dušo in telo in vse njune sile in zmožnosti; nič ni izvzeto njegovi oblasti. In ker človek ni bitje zase, ampak je družabno bitje, ki se po naravnem nagnjenju veže v razne družbe in svoje blagostanje dosega popolno le v družbi, zlasti v državi, zato je Kristus gospodar in kralj tudi nad državami. Država je namreč le množstvo posameznikov; ako je torej vsak posameznik popolnoma pod kraljevsko oblastjo Kristusovo, je on tudi nad državnim množtvom popoln kralj. In če je lastno človeški naravi, da se spaja v državne zveze: kdo pa je to človeško naravo ustvaril in ji dal to nagnjenje, če ne on? Tudi nekatoliške, tudi nekrščanske, tudi brezverne in Bogu sovražne države se ne morejo odtegniti njegovemu kraljevskemu naslovu. "Ves človeški rod je v oblasti Kristusa," je zaklical svetu že Leon XIII.

Ali priznava človeštvo Kristusa za Kralja?

Kdo ne ve, kako velik del človeštva Kristusa sploh ne pozna! Ko gledamo te bedne množice v njih umskih in нравnih zablodah, ali nas ne obide goreča misijonska misel? Ali ne vzkipi v nas iskrena želja, da bi zveličavno in dobrotno gospostvo našega Kralja Kristusa prišlo tudi nad te prostrane kraje! A tudi med onimi, ki so po sv. krstu postali državljani vidnega Kristusovega kraljestva, je — žal — nebroj slabih, nezvestih državljanov! Najbolj žalostno pa je, če pogledamo, kako je z Jezusovim kraljevskim dostojanstvom pri modernih državah in narodih. Zdi se, kakor da bi odmeval iz njih klic Judov: "Nečemo, da nam ta kraljuje." Trpke besede prihajajo iz ust papeža Pija XI., ko se pritožuje nad tem javnim odpadom od Kristusa Kralja, nad takozvanim laicizmom, ki načelno zanikuje pravice Jezusa-zakonodajalca nad narodi in državami. "Pričeli so najprej zanikavati gospostvo Jezusovo nad narodi; zanikavati Cerkvi pravico, učiti vse narode, pravico, ki izvira iz Kristusove pravice. Korak za korakom so krščansko vero enačili z drugimi, krivimi verami . . . Hoteli so celo namesto Kristusove vere postaviti neko naravno vero, neko naravno čuvstvovanje. Da, bile so države, ki so mislile, da so lahko brez Boga in katerih verski nazor se je kazal v brezboštvu in zaničevanju Boga." V šolstvu in vzgoji, v znanosti in umetnosti, v gospodarskem in prosvetnem delu držav se je hotelo uveljaviti popolno preziranje Kristusa. Sin božji pravi, da je zakon nerazrušljiv in da je razporoka nemogoča; da je umor otrok še pred rojstvom res pravi umor. Premnogi zakonodajalci pa mislijo, da smejo te in druge božje postave poljubno izpreminjati in trdijo, da je država v zakonodaji od

vseh višjih zakonov neodvisna . . .

Pa kako jasno se je pokazalo tudi pri državah, da je ni rešitve razen pri Kristusu! "Povsod je razsejano seme razprtij, zavist in sovražnost vladata med narodi in ovirata, da še do danes ni popolnega miru. Nebrzdane strasti vladajo," — ugotavlja sv. oče. Svoje žalostno poročilo pa zaključí s stavkom: "Razdrta in razpadla je človeška družba!" — Večkrat beremo o zvezah držav in o prijateljskih pogodbah med narodi, ki naj bi čuvali mir in medsebojno prijateljstvo; pa istočasno čujemo o milijonih in milijardah, ki jih mečejo države za armade, topove in tanke, aeroplane in oklopnice. Je pač res, da ne morejo zdaj svoje oblasti nikamor drugam opreti, ko so zavrgle Kristusov nramni nauk, ki urejuje tako lepo pravice in dolžnosti med poglavarji in med podaniki. Le poglejmo najbolj laicizirano državo, boljševiško Rusijo, zakleto sovražnico Boga in Kristusa!

Jeremija je stal nekoč ob razvalinah Jeruzalema, videl je popoln razpad svoje države. Tedaj se mu je izvil iz razbolelih prsi klic: "Jeruzalem, povrni se k Gospodu!" Tudi sedanji papež kliče človeštvu prav podobno: "Priznajte zopet Kristusa za kralja!" Vsakoletno praznovanje Kristusa Kralja naj kliče v spomin ne le posameznikom, marveč celokupni človeški družbi, vsem državam, da so dolžne Kristusa javno priznati, častiti in mu služiti. Le na ta način bi se vrnile dobrine miru, odpadli bi meči, odpadlo orožje iz rok, ako bi vsi in v vsem obsegu sprejeli vladarstvo Kristusovo.

LJUBEZEN SV. FRANČIŠKA DO MATERE BOŽJE

DNE 3. oktobra l. 1226. je nehalo biti srce, ki je živelo, odkar se je odločilo za Boga, edino le njemu. 44 let in nekaj mesecev je bil star sv. Frančišek, ko se je poslovil od sveta po približno 20 letnem delovanju v redovnem življenju. Pa kako bogata so bila ta leta! Dosegel je v spokornosti puščavnike, v gorečnosti apostolske može, v trpljenju mučence. Ustanovil je tri redove, utrdil v nešteti dušah božje kraljestvo in tako prenovil obličje zemlje. Učil se je iz evangelija in je skušal kolikor mogoče v sebi upodobiti Gospoda Jezusa. Posnemal ga je zlasti v njegovem uboštvu, v ponižnosti in vse obsegajoči ljubezni. Postal je zares serafska duša, ki je nadvse ljubila Boga, a zaradi Boga tudi vse božje stvari. Kar je bilo v zvezi z Gospodom Jezusom, je bilo sv. Frančišku posebno pri srcu. Sv. maša mu je bila središče vsega verskega življenja. V svoji "Oporoki" pravi: "Tu na zemlji ne vidim od Gospoda Jezusa nič drugega kakor njegovo presv. Rešnje Telo in Kri in te svete skrivnosti bom nadvse častil in slavil." Zelo je spoštoval duhovnike, ker opravljajo sv. daritev, in sveto Cerkev, ker oznanja Kristusa.

Ni se torej čuditi, da je sv. Frančišek posebno ljubil in častil nebeško Kraljico; saj nam je rodila Gospoda Jezusa in nam posreduje njegove milosti. Sv. Bonaventura pravi, da se ne da dopovedati, kako je sv. Frančišek ljubil našo nebeško Mater.

Najprej je skrbel za lepoto njenih svetišč. Nekega dne so videli Frančiška vsega žalostnega hoditi okrog cer-

kvice, ki je stala pod mestom Asizijem in bila posvečena Mariji angelski. Stara, častitljiva cerkva je bila v tako slabem stanju, da so jo benediktinski menihi opustili in je že razpadala. To je Frančiška silno bolelo in sklenil je cerkvico zopet pozidati. Z vso vnemo se je lotil dela in jo je v kratkem tako obnovil, da se je moglo v njej spet maševati. V njeni bližini je želel stalno bivati. Kako je bil torej vesel, ko so mu benediktinci cerkvico in nekoliko sveta okrog nje prepustili v porabo. Prvo noč po tem je — kot Marijin vitez — prebil v molitvi pred nogami svoje Gospe in Kraljice in ji tako delal častno stražo do jutra. In nebeška Kraljica se mu je prikazala, tako se pripoveduje, obdana od krdela angelov, se mu prijazno nasmehnila in mu razodela, da bo ta borna cerkva še zelo slavna. Zjutraj je rekel svojim sobratom: "Resnično, to je svet kraj, na katerem naj bi prebivali angeli, ne ljudje. Dokler bom mogel, ne zapustim tega kraja; zame in za moje sinove bo ta kraj veden spomin neskončne božje dobrote."

Med vsemi cerkvami je cerkvico Marije angelske najbolj ljubil, ker je spoznal, da jo ljubi tudi Marija. Imenoval jo je za glavo in mater vseh cerkva celega reda. V tej cerkvici je izbral nebeško Kraljico za svojo mater, ki ji je posvetil sebe in svoj red. Bil je srečen, ker je osnoval svoj red na tleh, ki so bila Marijina last. In res je postala ta borna cerkva zibelka enega izmed največjih redov v sveti Cerkvi. Pa tudi drugi red sv. Frančiška ima v tej cerkvici svoj izvor. Pred Marijinim oltarjem se je sv. Klara "iz ljubezni do najsvetejšega in najljubeznivejšega Detea odpovedala svetu in se popolnoma posvetila božji službi." Odtod so hodili

Frančišek in njegovi bratje na misijone, semkaj so se vračali na svoja posvetovanja. Ta Marijina cerkva mu je bila tako pri srcu, da je po njenem vzorcu sezidal kapelico tudi na gori La Verni, ker je želel biti tudi tam pod varstvom nebeške Matere.

Da bi se češčenje Matere božje okrepilo in obnovilo, je Frančišek po priprošnji blažene Device Marije ubogim grešnikom izprosil tako imenovane porcijunkulske odpustke pod pogojem, da po skesani spovedi obišejo to cerkvico, posvečeno angelski Kraljici. In odslej je postala ta cerkva središče Marijinega češčenja v Asiziju, pa tudi vir nešteti milostim, kjer pobožni romarji dobivajo porcijunkulske odpustke tekom celega leta.

Kot vzor kreposti je Frančišek priporočal svojim bratom predvsem prebl. Devico Marijo. Kako lep je njegov slavošpev na kreposti, "ki so krasile sveto Devico in ki naj bodo kras tudi vseh svetih duš."

Med drugim kliče: "Pozdravljena, sveta Gospa, presveta Kraljica, božja mati Marija; ti, ki si ostala vedno devica! Nebeški Oče te je izbral iz nebes in te posvetil s svojim presvetim in preljubim Sinom in tolažnikom Sv. Duhom. V tebi je bila vedno polnost milosti in vsega dobrega. Pozdravljena, skrinja zaveze, pozdravljena, božje bivališče, pozdravljena, njegovo oblačilo, pozdravljena, njegova služabnica, pozdravljena, njegova mati . . ."

Da bi svoje brate še bolj vnel za češčenje Matere božje, je določil: "Vsako soboto naj se v vseh samostanih opravi slovesna sv. maša na čast preblaženi in brezmadežni Devici Mariji." S tem je hotel doseči, da naj bi bilo češčenje Matere božje poseben znak njegovega re-

da; izrekel se je pa tudi za nauk, da je bila Marija spočeta brez madeža izvirnega greha. In ta nauk, ki ga je Cerkev 600 let pozneje proglasila za versko resnico, je dobil prav v redu sv. Frančiška najbolj vnetih in bistrournih zagovornikov. — Spomnimo se le Dun-Skota. Znana so imena sv. Bonaventura, sv. Bernardina Sienskega, Jacopona da Todi in drugih, ki so kot učenjaki, pesniki in govorniki oznanjali Marijine prednosti in širili njeno česčenje. Trditi smemo, da so prav frančiškani povzdignili pobožnost do Matere božje na stopnjo, na kateri je bila v poznejših vekih; saj n. pr. na Slovenskem vsa važnejša Marijina božja pota oskrbujejo sinovi sv. Frančiška.

Kako preprosto pa iskreno je sveti Frančišek občeval z Materjo božjo v svojih molitvah. Njej na čast je zložil presrčno molitvico, ki jo je opravljal vsak dan. Ko ga je njegov prvi učenec Bernard ponoči opazoval, je videl, "da je Frančišek malo spal, pač pa molil in slavil Boga in njegovo mater, presveto Devico."

Na Marijine praznike se je Frančišek kar najskrbneje pripravljaval. Tako se je na čast Materi božji vsako leto postil od praznika sv. Petra in Pavla do Marijinega vnebovzvetja, da bi ta njen največji praznik tem bolje obhajal.

Ko je bil Frančišek v Sveti deželi, je z veliko pobožnostjo praznoval božič v Betlehemu, Marijino oznanjenje v Nazaretu in veliko noč v Jeruzalemu. Štiri leta pozneje je doma napravil v gozdu jaslice. Vse je moralo biti kakor v Betlehemu! Zraven jaslic je dal postaviti oltar, kjer je bila opolnoči sv. maša. Sam je kot dijakon pel sv. evangelij in potem pridigoval. Bil je tako ganjen, da mu je večkrat zmanjkalo glasu. Ime

Betlehem mu je bilo vedno sladko. Ko ga je nekoč pri obedu brat spomnil, kako je bilo pač težko Materi božji, ko je morala božje Dete položiti v jasli na slamo, so se mu udrle solze; takoj je sedel na trda tla in tam použil svoje skromno kosilo.

Zadnja leta je Frančišek preživel na gori La Verni, kjer je dobil znake Kristusovega trpljenja. Ko je pa slutil, da se mu bliža smrt, je želel iti domov k cerkvi Marije angelske. Ganljivo se je poslovil od svojih bratov, ki so tam ostali, od gore milosti in kapelice Matere božje: "Z Bogom, moji najljubši sinovi, z Bogom! Po telesu se sicer ločim od vas, toda zapuščam vam svoje srce... Z Bogom, sveta gora La Verna, z Bogom svete Marije cerkva; tebi, Materi večne Besede, izročam te svoje sinove."

Soboto je posebno posvetil Materi božji in na soboto ga je Marija poklicala v svoje kraljestvo.

F. Jere.

V TOLAŽBO BOLNIM TRPINOM

NI jih malo po širnem svetu. Svetovna vojska je njih število še pomnožila. Izmozgani po vsakovrstnem trpljenju, obdani z ranami, prehlajeni do zadnjega vlakenca svoje ga zdravja životarijo, hirajo, boleajo, pešajo, umirajo

Morda si tudi ti med njimi. Že mesec ali dva, že dve leti ali več si prikovan na bolniško posteljo. In tako ti teko enolično dnevi in noči le s to razliko, da je eden hujši od drugega. Telo ti mučijo pekoče, neznosne bolečine in duša ti tone v dušnih bridkosti: v strtih nadah, v uničeni sreči, v zapuščenosti od prijateljev, v pozabljenosti od nehvaležnega

sveta in morda še v grenkem spominu svoje lastne omadeževane preteklosti. Brezdelna sedanost, nezmožna vsake dejavnosti, se razgrinja kot črna noč vedno gosteje nad teboj in negotova bodočnost tvojih dragih ob misli na nepre-skrbljene otroke in neurejene gospodar-ske razmere postaja od dne do dne zate strašnejša. Že se zdiš domačim nadle-žen in samemu sebi vsak dan za vedno večji preveč. Že slišiš vedno pogosteje iz ust tistih, ki ti strežejo, naveličani vzdihljaj: "O, da bi bilo že vendar en-krat konec," in tebi samemu prihaja vedno češče je na ustnice turobni klic: "Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapu-stil."

Prijatelj dragi, bolni! Priznam, da so te ure tvojega življenja grenke, morda najgrenkeje, kar jih moreš doživeti; toda vedi, da so tudi te ure ali vsaj mo-rale bi biti po volji božji ure obilnega božjega blagoslova zate in za mnoge druge, za čas in za večnost.

Ali mar nisi slišal, kako sodijo svet-niki o bolnikih? "Bratje," govori sv. Kam-il Lelijski, ta čudoviti prijatelj bolni-kov, "ne glejte pri bolnikih toliko na ra-ne in obveze, ki jih nosijo na sebi, tem-več pomislite raje, da se v bolnikih skri-va oseba Jezusa Kristusa samega . . . Verjemite mi, da na svetu ne najdem lepše dišečih cvetličnih nasadov kot so bolnišnice s svojimi bolniki . . . Dal Bog, da bi ob zadnji uri zaslišal besedo za-hvale ali blagoslova iz ust tega in onega bolnika." Podobno kakor sv. Kamil, so sodili o bolnikih sveti Vincencij Pavel-ski, sv. Frančišek Saleški, sv. Karel Bo-romejski, sv. Frančiška Šantalska in ne-šteti drugi. Vedeli so, da strežejo v bol-nikih Stvarniku samemu. Pred očmi so namreč imeli besedo Gospodovo: ". . . Zakaj bolan sem bil in ste me obiskali...

Kar ste storili kateremu teh mojih naj-manjših bratov, ste meni storili" (Mt. 25, 40). Zato so gledali v bolnikih Kri-stusa samega.

Kristus torej živi v bolniku in hoče po njem delati dobra dela na bolniku samem, pa tudi pri mnogih drugih.

Na bolniku samem:

Saj vemo, da bolečina, bodisi dušna ali telesna, ni samo žalostna dediščina izvirnega greha, ampak jo moramo po-gosto smatrati kot sad greha, pa tudi kot kazen za svoje osebne grehe. Premnogo boleznih povzroča slabo življenje, druge lahkomišelnost: "Kdor se je krivico, bo žel nesrečo in šiba njegove (božje) jeze ga bo končala," govori sveto pismo (Preg. 22, 8). "Ker nismo bili pokorni tvojim zapovedim," je rekel stari Tobi-ja Gospodu, "zato smo izdani v rop, in sužnost, in v smrt, in v pregovor, in v zasmehovanje vsem ljudstvu, med ka-tere si nas razkropil" (Tob. 3, 4). In ne le, da smo se ustavljali Bogu s svojo ne-pokorščino, celo zlorabili smo njegove dobrote v njegovo razžaljenje. Bog mi je dal zdrave noge, jaz pa sem hodil po grešnih potih; Bog mi je dal zdrave ro-ke, jaz pa sem z njimi počenjal hudo; Bog mi je dal zdrave oči, jaz pa sem z njimi poželjivo gledal po tujem blagu in tuji lepoti; Bog mi je dal zdrava uše-sa, jaz pa sem z njimi poslušal nespo-dobne pogovore in nesramne pesmi; Bog mi je dal jezik, jaz pa sem z njim lagal, opravljal, obrekoval, preklinjal, zmerjal; Bog mi je dal bister razum, jaz pa sem se z njim izmišljeval hudo. Oma-deževano je srce, ki mrmra, polna kri-vičnosti so usta, ki se odpirajo k tožbi, roke, ki se dvigajo grozeče proti nebu, so bile često orodje hudobnih dejanj. Ali naj se torej pritožujem? Pa zakaj? Peccavi . . . grešil sem . . . zato imam,

kar sem zaslužil. Naj se pritožuje oni, ki je brez greha, ki ni grešil nikoli proti dolžnosti, ki se ni oddaljil od svojega ideala, naj se ta pritožuje, če hoče, toda jaz? —

Toda, bolni prijatelj, ali te žalim s temi očitanji? Mogoče. Zato naj ti povem še nekaj drugega v polajšanje tvoje bolezn. — “Če Bog pošilja duši trpljenje za trpljenjem, žalost za žalostjo, je to znamenje, da ima z njo velike namene,” govori sv. Vincencij Pavelski. “O brat Leon,” tako je končal svoj razgovor tudi sv. Frančišek Asiški z bratom Leonom, ko sta šla pozimi iz Perugia proti Asiziju, “med vsemi darovi Sv. Duha, ki jih je Kristus dal svojim ljubljencem in jih še vedno daje, je največji ta, da človek premaga sam sebe in zadovoljno zaradi Kristusa in iz ljubezni do Boga bolečino trpi. Zakaj z vsem drugim se ne moremo hvaliti, ker ni naše, v križu bridkosti in težav se pa moremo hvaliti, zakaj to je naše, kakor je dejal apostol: Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem našega Gospoda.” Trpljenje je namreč neizčrpen vir zaslug že samo na sebi. Kakor žila zlata je, odkoder dobivamo z velikim trudom nesmrtno zaklade. Te zasluge tvorijo poleg obljub Zveličarjevih trdno podlago našega upanja. To je vsota za odkup nebes, to so biseri naše krone, to je zastava naše sreče.

Ne tuguj torej, brat dragi in bolni — brezupno v svoji bolezni, ampak govori s svojim božjim Odrešenikom: “Delati moram dela tistega, ki me je poslal, dokler je dan; pride noč, v kateri nihče ne more delati.” (Jan. 9, 4—5.)

Dokler človek živi, in naj živi v najhujšem trpljenju, ima življenje še lahko nraven zmisel in nravno vrednost, in največkrat večjo v bolečini kot v uživa-

nju.

Bolezen bolnikova propoveduje vsem o revščini in minljivosti človeškega rodu. “Kup zemlje si, črviček božji,” tako ti kliče bolezen. Kaplja na veji si, ki žari kot demant v solčnih žarkih, pa prileti ptiček in sede na vejo in kapljica zdrzne na tla in popotni človek jo pohodi ter spremeni v cestno blato.

Bolezen bolnikova propoveduje o pravičnosti, o usmiljenosti, pa tudi o vsemogočnosti božji. Koliko pretresljivih zgledov izpreobrnjenj se razodeva ravno v bolezni tu in tam, in koliko pravičnih sodba božjih se odkriva ob bolniških posteljah!

Bolezen bolnikova govori in vabi k požrtvovalni medsebojni ljubezni. Ako bi ne bilo bolezni ali bi vedeli kaj o tisočih junaških mož in žena, usmiljenih samarijanov in samarijank, ki se blestijo kot najlepše zvezde na nebu svete katoške Cerkve, ki se z nadčloveško ljubeznijo žrtvujejo za ponesrečene gobavce in druge nalezljive bolne trpine.

Dodajmo, da je Bog vprav po boleznih vzbudil že mnogo prav velikih svetnikov. Tako n. pr. svetli zvezdi sv. Frančiška Asiškega in sv. Ignacija iz Lojole. Morda se nam čudno zdi, pa vendar moramo trditi, da sta dva najimenitnejša redova: frančiškanski in jezuitski, zrastle iz bolezni.

Tako more postati tudi tvoja bolezen največji blagoslov zate in za mnoge druge. Nikar torej ne ponavljaj: “Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil” — pač pa moli: “Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene, pa ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!”

Vzemi večkrat v roke primerno molitveno knjigo, preskrbi si sv. razpelo, še bolje postajni križec, prebiraj pogosto jagode blagoslovljenega moleka, zava-

ruj se večkrat zoper napade hudobnega duha z blagoslovljeno vodo, prejmi pravočasno in vredno zakrament sv. pokore in v slučaju smrtne nevarnosti tudi sv. poslednje olje, združuj se pogosto po navodilih in predpisih sv. Cerkve s Kristusom v svetem obhajilu, obnavljaj dobre sklepe, prisrčne vzdihljaje in zlasti še dobri namen — in videl boš, če prej ne, gotovo v srečni večnosti, da ti je po besedah svetega Frančiška Asiškega tudi bolezen "draga sestra", o kateri smeš reči z istim svetnikom:

"Srečen, kateri tvojo presveto voljo izpolni, ne bo ga zadela druge smrti poguba." M.

USMILJENKA

Odlomek iz duhovnega življenja.

V molčanju in pokoju se boljša pobožna duša ter razumeva skrivnosti sv. pisma. V samoti najde potoke solza, v katerih se koplje in čisti vsako noč; ona je toliko bližje svojemu Stvarniku, kolikor dalje je ločena od posvetnega hruma. Tom. Kemp. I. 20.

Zunaj pred kapelo je sicer završal zdajpazdaj veter po drevesnih vejah, toda po kapeli se je razprostiral neki tajni mir in sveta tišina.

Usmiljenke so molile pred Najsvetejšim.

Molile so tiho, pridržano. Le zdajpazdaj se je začul kak pobožen vzdih ali pritajen šepet, ki je motil tišino po prostoru. In kadar je utihnil ta, tedaj je zopet mirovalo vse in molčalo vse . . .

Kakor veliko belo morje se je lesketalo po kapeli belih klobukov s širokimi, v stran segajočimi krajniki. Prav kakor morje mirno je ležala ta belina po kapeli, krepko odsvitajoč od malo temne okolice. In le redko se je zgodilo, da

sta se tuintam zazibala bela roglja na koncu, kakor se zaziblje na morju rahel val ob vetrovem pišu. To je bilo tedaj, kadar je prikipela za hip iz prepolnega srca goreča molitev bolj nujno in bolj kipeče kot sicer . . .

Molile so in klanjale se globoko. —

Skozi duri pa so prihajale vedno še druge — lahno, da se je komaj čulo in pridržano, kot bi se bale stopiti na sveti in veličanstveni prostor.

* * *

Sestra Veronika je prišla med zadnjimi. —

Pri vstopu se je ozrla okrog sebe plaho in negotovo. Klopi so bile zasedene; le pručice ob straneh so bile še prazne. Pokleknila je v stransko klopico. In tu je sklonila glavo, zakrila si obraz v dlani in goreče zamolila Boga... Potem pa je obstala nepremično. —

Sestra Veronika je bila razburjena!

Ko je klečala v klopici, tedaj se ji pač ni poznalo, da ji v duši ni mirno, da ji v srcu divjajo boji in viharji . . .

Molila bi bila, a moliti ni mogla. —

Razbrati se je morala poprej. Umiriti se je morala; potolažiti se, razmisliti se . . . Kako naj bi molila v tem, ko ji drvi pred dušo toliko vtiskov in tako različnih!

Par trenutkov poprej je bila dospela iz Zagreba. Tam je bila doslej. Tam je opravila zadnje duhovne vaje, po katerih je bila preoblečena v sestro. Od tam se je odpravila takoj nato v družbi sestre Julijane v Ljubljano, kamor je bila prestavljena in kamor jo je klicala dolžnost.

Sedaj je tu. —

Najpoprej je hotela mirno premisliti vso stvar, urediti si vtiske in razporediti jih po vrsti. Potem šele je hotela moliti in prositi . . .

Zadnje duhovne vaje v Zagrebu so bile višek vsega. Te so vtisnile sestri Veroniki spominov tako lepih in tako blagih! Kako je bilo tiste dni vse lepo in vzvišeno! Svečanosti, govori, pre-mišljevanja, molitve — vse!

Ob duhovnih vajah si je bila pogledala v dušo globoko in se — zaupajoč v Boga — odločila za svoj poklic.

Po duhovnih vajah pa je prejela redovno obleko. To je bil trenotek veselja, radostnega vznemirjenja, slovesne groze . . . Tega ne pozabi nikdar. S kako nado, s kakim zaupanjem je gledala tedaj v prihodnjost . . .

A žal —: solnce sreče je sijalo tako malo, malo časa!

Ko je takoj nato sedla na vlak in se odpeljala proti Kranjski, tedaj je prišla nesreča — — —

In kako nenadoma je prišla, kako nepričakovano, kako tihotapsko!

* * *

Že v Zagrebu — tedaj ko se je odpravljala v Ljubljano — je bila prišla Veroniki neka lepa misel: nekak sklep. Sklenila je, da se tedaj, ko se bo peljala preko Dolenjske tik mimo rojstne vasi, doma niti oglasila ne bode. Še več: sklenila je, da tedaj nalašč niti skozi okno ne bode pogledala in se niti ozrla na domačo vas . . .

To je bil sklep. — Ni bila velika reč, a premagati se je hotela tudi v tem. — In da se bo, o tem ni dvomila. —

Vlak je drdral proti njeni rojstni vasi . . .

Kako se je premagovala; kako je delala dobre sklepe še v zadnjih trenotkih; kako si je bila svesta do zadnjega, da bo kos izkušnji. —

A prišlo je drugače!

O, da je bila povedala svoj sklep sestri Julijani — gotovo bi jo bila ona ob-

varovala nesreče, in ne bilo bi prišlo do tega!

A tako — tako je prišla nesreča!

Ob rojstni vasi je bila postaja istega imena. To ime je zaklical izprevodnik glasno in razločno, da se je čulo po vsem kolodvoru.

In že to ime samo je zadostovalo, da je sestra Veronika v hipu pozabila na vse, dvignila glavo in pogledala vun —

In tu pred njo je ležala rojstna vasica — vasica in okolica, kjer se je še kot otrok igrala po livadah, in kjer so ji tekla tako blažena mladostna leta . . .

Iznad nizkih dimnikov se je dvigal dim in se zibal nad hišicami, ki so bile raztresene v nekakem krogu okrog vaške cerkvice in zvonika. Iz zvonikovih lin je potrkavalo delopust; zakaj sobota je bila, in ljudje so se pojoč in smejoč vračali s polja. Po sosednem travniku so se drvile deklice za pisanim metuljem, ki se jim je le za par metrov previsoko zibal nad glavami kopajoč se v solncu — —

Kako je Veroniko prevzel ta pogled! Kako ji je vplivalo na dušo to petje, ta smeh, to prosto, brezskrbno življenje! To je bila domača govorica; to so bili tako ljubki, tako znani glasovi!

Sedela je kakor prikovana. Pogled ji je plul po okolici in ušesa so poslušala znane zvoke kakor godbo iz rajskih višav . . .

A bilo je kratko, kratko — —

Vlak je odrdral dalje, in vasica je izginila v megli in travniki tudi in livade in polja in gore in gozdi . . .

In vendar je vstalo v prsih nekaj, ah, kakor koprnenje po življenju v tem lepem božjem svetu . . . nekaj, kakor kesanje radi stanu, za katerega se je bila odločila . . .

In ko je izginil mamljivi prizor, tedaj

je padla Veroniki na dušo megla, črna in gosta, kakor pajčolan — — —

Ves čas do Ljubljane ni izpregovorila niti besedice!

* * *

V Ljubljani je vzprejela sestra prednica Veroniko izvanredno prijazno.

“Torej ti si sestra Veronika?” jo je prašala potem, ko je bila odšla sestra Julijana.

“Da, častita!”

Sestra prednica je bila resna žena. Vendar kadar je govorila, ji je odmevala iz glasu neka čudovita milina, ki je bila kakor balzam za ranjeno srce.

A čudno, prav ta milina je vplivala na Veronikino dušo tako skeleče! Saj ji je vest očitala, da zasluži vse drugo prej, nego prijazno besedo! O, kako ji je bilo težko pri srcu!

“Ali si trudna, sestra Veronika?”

“Ne.”

“Kaj pa našega Jezusa — ali si že pozdravila v zakramentu?”

“Ne še.”

“No, pa saj še nisi utegnila . . . Poglej — sestra Alfonza tukaj ti bode pokazala v kapelo . . . Jeli, da sestra Alfonza?”

S poslednjimi besedami se je prednica obrnila do mlade sestre, ki je prav tedaj prišla mimo. Bila je to sestra Alfonza, nastavljena dotlej v kirurški oddelku v otroški dvorani. Zdaj je bila prestavljena; sestra Veronika je imela biti njena naslednica.

“Bodem,” je rekla sestra Alfonza in bila takoj pripravljena. In odšli sta.

* * *

Sestra Alfonza je klečala v prvi klopi pred obhajilno mizo. Klečala je ves čas tako mirno, tako ponižno, tako pobožno . . . Morebiti se je poslavljala od ljubega Jezusa . . . Kdo ve, ali se ne bo-

de odpeljala že jutri na drug kraj, v druge razmere?

Sestra Veronika pa si je zakrivala obraz z rokami. Čutila se je tako nizko, tako nevredno. Prijazni glas sestre prednice ji je donel še vedno po ušesih. In prav ta glas jo je obsojal! O, da je vedela sestra prednica vse . . . Da je vedela vse, ne bila bi jo ogovorila tako prijazno. Očitela bi ji bila, da ni poklicana za ta stan; da je še tako malo ali nič napredovala v duhovnem življenju; da bi bilo bolje, ko bi — — —

O Bog, to so bile grozne misli, ki so silile sestri Veroniki na um! Tu je bilo vse temno, vse črno brez najmanjše jasne poteze! V srcu ji je divjalo, kipelo in vrelo. Obup je hotel bruhniti na dan.

A tu —?

Ali ni prihajala pomoč? Ali se ni bližala milost? Ali ni bil to žarek svetlobe, ki je hipoma posijal v temo?

Sestra Veronika se je spomnila zadnjih duhovnih vaj v Zagrebu.

V spomin so ji prišle besede govornikove, ki jih je govoril ob slovesu:

“Med boji nam poteka življenje. Vojskujmo se, branimo se! Pripeti se pa lahko, da nam izpodrke v boju, da pademo. In tedaj ne obupajmo! Padeč naj nas ne potre; on naj nam bo v pouk. Dvignimo se, popravimo, kar smo zagrešili, borimo se dalje in tako napredujmo!”

Kako navdušeno so donele govornikove besede! Kakega vpliva so bile tedaj na sestro Veroniko! Kako so jo dvigale in ji dajale poguma za prihodnost!

A sedaj —?

Mesto odgovora so ji iznova donele govornikove besede v spomin:

“Padeč naj nas ne potre; on naj nam bo v pouk! Borimo se dalje in tako napredujmo!”

To ni bil več navaden človeški glas: to je bil klic iz rajskih višin.

V Veronikino dušo se je vračalo življenje.

To je bila tolažba . . . to je bil up . . .

“O Bog — odpusti, odpusti za sedaj!”

V srcu se ji je vzbujala pomlad, kot se vzbuja narava ob prvih pomladnih žarkih. In na dan so ji silile solze, solze kesanja in dobrih sklepov — —

* * *

Popoldanje solnce je sijalo skozi po-barvana okna. Žarki so padali na altar in razsvetljevali lestence, sveče, prte, pregrinjala . . . Križani Zveličar, razsvetljen od luči, je zrl z altarja tako milo . . . In lučka sveteča pred Najsvetejšim je migljala tako prijazno . . .

Usmiljenke pa so molile, molile . . . In molitve so kipele pred tabernakelj tiho in zaupno.

Veroniko so premagala čuvstva. Dvignila se je in šla tja pred tabernakelj. Pokleknila je na stopnico in zamolila tako prisrčno in tako goreče, kakor še nikdar.

“Jezus — nevredna sem! A vendar klečim pred Teboj proseč milosti in pomoči! Slaba sem, slabejša ko druge — a zato tembolj potrebna pomoči. Jezus, glas Tvoje volje me je poklical sem. Tebi posvečujem vse, do najmanjšega dobrega delca vse! Stori, da bom poslej druga, da se prične z današnjim dnevom zame povsem novo življenje. Podpiraj me, da zmagujem, da napredujem.”

Klečala in molila je še dolgo.

V tem so ji izginjale žale misli in trpki spomini. V duši se je jasnilo. Videla se je sredi sester: pobožnih, gorečih, ponižnih —, videla se je v tistem ozidju: v zavetju pred svetom, kjer ni hruma in šuma, govorice in smeha. V tem se je čutila tako srečno, tako potolaženo.

In zopet ji je bilo kakor po zadnjih duhovnih vajah v Zagrebu. Zopet je hotela začeti z novimi močmi, z novim pogumom.

Dvignila se je, poklonila se in šla.

In Zveličar je zrl za njo tako milo, tako milostno. In lučka pred Najsvetejšim je migljala tako veselo. In lestenci in prti in preproge so se lesketale v solčnih žarkih.

* * *

Zunaj na vrtu je sicer završal veter zdajpazdaj po drevesnih vejah, vendar je bilo med tem ozidjem vse tako mirno, vse tako tiho. Ciprese, nasajene po vrtilih; peščene steze, vodeč med nasadi; različni oddelki za bolnike, stoječ tiho in samotno —: vse to je dihlo pokoj in mir. Celo šumenje vode, ki je tekla mimo bolnišnice, je zamrlo v ozračju, predno je dospelo do samotnih bolniških prostorov. Povsod mir, povsod tihota! Človek bi mislil, da vlada le smrt po teh prostorih.

A vendar klije tudi med tem ozidjem življenje — tiho sicer in skrito, a zato nič manj mnogolično.

Saj posije popoldanje solnce tudi v bolniške prostore tako prijetno in tako gorko kakor tam zunaj. P. P.

Opat Jakob je rekel: “Kogar hvalijo, naj se zaveda svojih grehov in naj misli, da hvale ni vreden.”

Dalje je rekel: “Kakor svetilka sveti v temni izbi, tako strah božji, ko pride v človekovo dušo, človeka razsvetli in ga uči vseh čednosti in božjih zapovedi.”

Tudi je rekel: “Ni treba samo besedi — saj je v našem času toliko besed med ljudmi — treba je dela. To je, kar Bog zahteva od nas, ne pa besede, ki ne obrode sadu.”

Opat Izidor je rekel: “Ako hrepeniš po nebeškem kraljestvu, preziraj denar in si prizadevaj za božje plačilo.”

VERY REV. MATIJA ŠAVS

Poroča P. J. John K. Ferlin

(Nadaljevanje.)

FATHER ŠAVS — DOBROTNIK
LEMONTA.

OBLJUBIL sem, da bom napisal posebno poglavje o tem, kako je rajni Father šavs v dejanju podpiral našo frančiškansko ustanovo v Lemontu. Zdi se mi, da bom to poglavje začel najbolj primerno, če prepisem nekaj besed iz pisma našega rajnega velikega dobrotnika, ki je bilo pisano dne 17. januarija 1936. Takole piše:

“Ogledal sem si v Koledarju slike lemontskih študentov skupaj z njihovimi profesorji. Slike so prav lepe, samo kažejo — preveč kosti! Kakor bi bili Vaši fantje lačni! Zato prilagam temu pismu ček za \$150.00 in sicer za zboljšanje Vaše kuhinje, da se kosti malo skrijejo. Poslal bi bil že za Božič, kakor poprej včasih, pa res nisem imel gotovine za lemontske študente. Zdaj imam nekaj, nate! Tudi se pripravljam, da pošljem zaboj knjig Vašemu samostanu, pa še ni časa. Sam ne vem, ali se staram ali je res vedno več dela, ko mi vedno manjka časa. Pozdrav . . .”

V gornjih besedah je sam najbolje, čeprav nehote, označil in izrazil v iskrenih besedah svojo očetovsko skrb za Lemont. Ker mu je bila tako iskreno pri srcu bodočnost naše ustanove, kakor smo zadnjič videli, mu je misel neprestano uhajala k našim “ta mladim”, klerikom in študentom, ki so pač nositelji naše bodočnosti. In teh je bilo pred leti lepo število. Ker se lemontske študije že od nekdanj začetka šele z noviciatom, to se pravi, ko fantje postanejo frančiškani in nastopijo leto poskušnje v frančiškanski obleki, smo študente pred noviciatom vedno pošiljali drugam v šolo in morali zanje plačevati, v kolikor niso njihovi starši sami prevzemali tega bremena. Father šavs je to vedel in je navadno vsako leto vzdrževal celotno ali vsaj napol kakega našega študenta v tujem zavodu. Tisti svoj dar je navadno pošiljal k nam za Bo-

žič. Takrat, ko je pisal poprej navedeno pismo, je pa spremenil namen in svoj ček odločil za — skrivanje kosti! Najbrž pa sam ni dobesedno verjel, da je kdo med nami resnično lačen. Hvala Bogu, to se ni moglo nikoli reči, odkar obstoji naša ustanova v Lemontu. Tega bi noben naših dobrotnikov ne trpel, pa čeprav bi bilo treba živeti samo na darovih. Smo pa vedno tudi primerno zaslužek dobili.

Da je pa Father šavs za novi samostan posebej poslal lep dar, je bilo že zadnjič omenjeno.

Druga reč, ki mu je bila zelo pri srcu, je bila naša samostanska knjižnica. Sam je imel zelo veliko knjig, ki so obsegale skoraj vse znanosti, od bogoslovja preko zgodovine tja do — medicine! O tem mi je sam nekoč pisal in poudaril, koliko duhovniku koristi, če je vsaj nekoliko doma tudi v medicini ali zdravniški vednosti. Dejal je, da zdravnikom ni vedno zaupati, ker so radi površni in gledajo zase. Seveda ni mislil vseh, ali imel je skušnjo z marsikaterim. Zato se je sam lotil študiranja medicine in je dostikrat glede sebe in svojih faranov nadziral zdravnikove odredbe ter ga tako prisilil, da je bolezen svojih bolnikov vzel bolj resno in ni ničesar zanemaril. Marsikateri bolnik mu je bil za to skrb močno hvaležen.

Tako je naš blagi rajnik izdal za knjige izredno velike svote, kar je sam poudarjal. Tudi dostavlja: Vse kupljene knjige sem prebral! In teh ni bilo malo! V našo knjižnico je že tekom zadnjih deset let pošiljal razne knjige iz svoje zaloge, ki jih je lahko pogrešil, v oporoki je pa določil, da gredo po njegovi smrti vse njegove knjige v Lemont. In so res prišle in bilo jih je — reci in piši — 18 zabojev! Pa ne ravno majhnih. Tudi najmanjši med njimi je bil bolj težak kot bi si želel človeški nosač.

Tako je naša samostanska knjižnica s tem darom vsaj po množini knjig prav obogatela. Samo ena stvar je pri tem — rajni gospod dobrotnik je bil za nas kar naravnost — preveč učen! Ne samo da se je bavil, kot sem že omenil, z vsemi mogočimi vil, kot sem že omenil, z vsemi mogočimi

znanosti, tudi v tako različnih jezikih so bile njegove knjige, da mnogih pri nas ne bo nihče v roke jemal, da bi jih bral in študiral. Poleg angleških je največ nemških. Nadalje so pa še mnoge v drugih jezikih, seveda so vmes slovenske, toda poleg njih tudi hebrejske, latinske, grške, poljske, hrvatske, španske, francoske, kitajske in celo ena ali dve — turški! Teh zadnjih pri nas že ne bo nihče bral. Skoraj bi človek dejal, da jih tudi Father Šavs sam ni.

In še tretja reč je bila, na katero je mislil rajni dobrotnik ter tudi denarno zanjo žrtvoval. To je pa bila zunanost našega samostana, bolje rečeno: njegova okolica. Hotel je, da okoli našega samostana vse čedno izgleda. Naročal je, naj nasadimo takega in takega grmičja, takih in takih cvetic, zraven pa kaj priložil za nabavo teh reči. Leta 1934 mi je sam poslal korenin od šmarnic ter zraven opisal, kako naj jih gojimo, da bomo imeli kaj lepega postaviti na šmarnični oltar v maju. Prav tako je želel, da bi bilo na lemontskem zemljišču dosti slovenskih lip. Dne 19. februarja 1934 mi je pisal:

“Tu Ti pošiljam ček za \$100.00. Ta denar pa ostane moj, da veš Ti in vsi drugi v Lemontu. Porabi ga po naslednjem mojem naročilu: Nasadi kaj primernega v Rožni dolini ali okoli samostana, sploh ZUNAJ. Posebno slovenske lipe. Ne pozabi na dve lipi, ki jih posadi pri studentu pod cesto! Zato, da bova enkrat zapela: Stoji, stoji tam lipica . . . Pozneje napraviš tam klop in bova spet zapela: Na klopci sva sedela. Torej tako porabi ta denar in nič drugače, ker denar ostane — moj, dokler ne bo vse po naročilu urejeno. Morda se Ti smeješ in praviš: Ja, ja, bova na klopci sedela, ko bodo te lipe zrasle! Smrčala bova v ‘tihu jamici’ . . . Imaš morda prav, pa jaz zraven upam, da bova obenem prav bučno trobentala v nebeški harmoniji: Svet, Svet, Svet . . .”

Taka in enaka so torej bila njegova pisma. Vedno prijazna in spodbudna. Kar se tiče zaukazanih lip, smo skušali izpolniti njegova naročila, le žal, da svet pri nas ni kaj ugoden za “slovenske” lipe. Kdor pri-

de k nam, si stvar lahko sam ogleda. Tudi drugače ni šlo vse po želji Fathra Šavs, da bi namreč že vsa zunanjščina našega samostana čedno in mikavno izgledala. Kdor je bil na primer letos pri nas, je sam videl, kako je vse razkopano in kako drug za drugim o prostem času “rinemo v zemljo”. Dosti je bo treba še premetati, preden bo rajni gospod Šavs z zadovojstvom pokukal z nebeških višav na naše griče — če ima namreč kaj časa za tako kukanje med petjem svojega nebeškega “Sanctus, Sanctus”. Toda če Bog da, da ne bomo prehitro sledili Fathru Šavs v “tihu jamico”, bo tudi za oči, vaše in naše, Lemont v do-glednem času še čedna reč.

Ko sem zapisal, da rajni naš dobrotnik morebiti že iz nebes kuka na naše griče, sem se spomnil, kako nam je pred leti poslal “kukalo” za zvezdogledje. Tudi poznavanje zvezd, ki je zelo zelo široka vednost, je bilo doma pri njem. Ni mu bilo dosti, da je samo bral o zvezdah, tudi videti jih je hotel bolj natanko kot dopuščajo proste človeške oči. Ko je poslal tisti daljnogled k nam, je pisal, da se je v prejšnjih letih zelo rad bavil s tem, da je v jasnih nočeh gledal pod sinje nebo in opazoval zvezde, toda pozneje so mu začele pešati oči in to opravilo ni bilo več priporočljivo. Tako se je zgodilo, da mu je spet prišel na misel Lemont in njegova “zvezdna mašina” je priromala k nam.

In vendar še ne smem zaključiti tega poglavlja. Saj se imamo tudi za zbirko slik slovenskih ameriških škofov in drugih dostojanstvenikov, ki jih hranimo v Lemontu, zahvaliti Fathru Šavs. On nam jih je poslal. Priložil je tudi svojo lastno sliko in zraven pogodrnjal, da fotograf ni znal dobro narediti. Ni pa povedal, kaj mu na sliki ni všeč. Pri nas zdaj visi v notranji sprejemni sobi na častnem mestu. Poleg tega vidnega spomina na našega velikega dobrotnika imamo tudi “Very Rev. Šavs Boulevard”, ki gre od pokopališča navzgor do vrha, kjer pride človeku pred oči lurška grota. Obdan je z lipami — oziroma bi moral biti, če bi lipe rasle tako, kot bi se po željah rajnikovih in naših — spodobilo.

TONČE S SLOMA

ZGODOVINSKA POVEST

Spisal P. Bernard Ambrožič

(Nadaljevanje)

TRINAJSTO POGLAVJE: TONČE SE VRNE V CELJE.

KO se je Tonče tisti večer vrnil v ponikovski farovž, je takoj zapazil, da je gospod provizor nenavadno vznemirjen. Z naglim korakom je stopil dijaku naproti in skoraj hlastno spregovoril.

“Kar težko sem te čakal, fant moj. Boš pozneje razkladal, kako ste se imeli na božji poti. Najbolje je, da ti takoj povem, kar moraš vedeti. Jutri se imaš vrniti v Celje in z delom začeti.”

Dijak se je močno začudil. Saj je bilo znano, da so bili v Celju pričetek novega šolskega leta odložili do 20. septembra. Imel so neke zapreke, ki jih niso dajali v javnost. Tako je Tonče mislil, da ima še dosti časa do odhoda v mesto. Zdaj pa ta tako nepričakovana novica! Toda gospod Prašnikar je še bolj naravnost povedal:

“Opoldne sem prejel pismo od profesorja Zupančiča. Beri!”

V pismu je stalo, da sta ravnatelj Hirsch in profesor Zupančič našla Tonču novo inštrukcijo, ki obeta biti zelo dobra. Poučeval bo sina bogatega celjskega trgovca, ki te dni odpotuje po poslih v Banat. Hoče pa pred odhodom osebno spoznati hišnega učitelja, zato naj Tonče brž pride. Službo lahko nastopi takoj, da bo svojega gojenca že naprej seznanil s skrivnostmi prve gimnazije.

To novico je dijak ugodno sprejel in tudi provizor je zadovoljno prikimal. Dalje je bral Tonče, kako je Zupančič pisal provizorju v dijaku nekoliko tujem ljubljanskem jeziku o sebi. Da se je o počitnicah v Ljubljani oženil, je pisal, da je pripeljal mlado ženo s seboj v Celje in da bo treba zdaj začeti novo življenje. Ne bo mogel več tako svobodno letati po deželi iz vasi v vas, kot je delal doslej. In še več takega.

Dijak se je nasmehni in duhovni ž njim. Ali v Prašnikarjevem nasmešku je bilo nekaj bolestrnega, česar pa Tonče ni zapazil. Vrnil je pismo provizorju in dejal kakor sam zase:

“Torej bo treba brž spraviti vse stvari skupaj.”

“Le kar! Jutri kmalu popoldne bi te odpeljal Blaže. Sem mislil že danes k očetu Marku, pa sem dejal, da najprej tebi povem. Zjutraj po maši stopim dol. Svoje reči

KRIŽEM KRALJESTVA KRIŽA

P. B.

Katoliški listi vseh vrst in jezikov te dni ne nehajo opozarjati svojih naročnikov in bralcev, naj pridno molijo za Rusijo. Posebej kličejo v spomin okolnost, ki smo jo že pozabili, da je molitev po vsaki tihi sveti maši, namreč tri Zdravemarije in kar jim sledi, odločena za spreobrnjenje Rusije. Tako je rimska stolica že pred več leti določila in naredba še vedno velja. Tudi mi mislimo na to, ko se molijo one molitve po sveti maši, ter jih darujmo v ta namen, da bi velika Rusija in nekdanj globokoverni ruski narod prišel spet do svoje verske svobode, do prave vernosti in ž njo do vsega svojega človeškega dostojanstva.

List “The Catholic Worker” piše med drugim: Gospod je dejal nekoč, da ima rajši, če smo mrzli ali vroči. Ako smo mlačni, nas bo izpljunil iz svojih ust. Tako stoji v svetem pismu. Če te besede obrnemo na današnjo Rusijo, je težko reči, da bi bila Rusija danes mlačna. Pa tudi “vroča” ni za versko svobodo, kakor mnogi mislijo. Brezobzirni napad na katoličanstvo, ki smo ga nedavno tega slišali iz Moskve, je dokaz, da na Ruskem še vedno vre proti Cerkvi. Za nas katoličane to pomeni, da je toliko bolj treba moliti — zaključuje list.

Odličan zdravnik za duševne bolezni, C. G. Jung, pi-

imaš itak skoraj vse tukaj, kajne?"

"Kar vse. Lahko uredim do časa."

Potem sta se nekoliko pomenila o Kalobju. Prav na kratko in povrhu. Kmalu je odšel dijak v svojo sobico, provizor je pa ostal sam in spet začel drobiti v mislih dve drugi neprijetnosti, ki sta mu brneli po glavi, preden je bil prišel Tonče.

Nenadni Zupančičev poziv, naj dijak takoj pride v Celje, je spravil provizorja v zadrego najbolj radi financ. Nič še ni vedel, kako bo to pot oče Marko pri volji. Sam pa tudi ni bil kaj založen z goldinarji. Morebiti si bo Tonče zelo pomagal z novo inštrukcijo, vendar se nič ne ve, koliko mu bo nesla. Pa — ali bo tudi res stalna? In če se bo oče Slomšak zelo izgovarjal s slabimi časi . . . ?

Še bolj je šla provizorju po glavi druga zadeva. Isti dan je bil prejel pismo od dr. Ipavca in zraven najnovejšo številko graškega lista "Der Aufmerksame". To je bil tisti list, ki ga je profesor Zupančič tako glasno obsodil o veliki noči med potjo s Ponikve na Slom. Toda, glej, v najnovejši številki tega lista je stala nemška pesem s podpisom: Johann Suppantšitsch . . .

In dr. Vipavec je pisal provizorju:

"Poglejte, kako spet enega izgublamo, če ga nismo že izgubili! Mila nam naša Slovenija! Pa smo mislili, da je naš Ljubljčan Slavljčan in Vodnikov mož! Toda kaj hočemo? Dobil si je v Ljubljani nemško nevesto. Njej na ljubo in v upanju na dobre nagrade, ki jih bo kot zakonski mož seveda zelo potreboval, nam je na novo uskočil na nemško pesniško polje. Pa smo se nadejali, da bo vendar končno začel odločno stopati za Balantom . . ."

Balant, namesto Valentin, so v tistih časih klicali pesnika Vodnika po domače.

Provizorja ni ta novica nič manj bolela kot je bolela dobrega domoljuba v šentjurju, dr. Ipavca. Premišljeval je, če bi kazalo Tonču o tem govoriti. Odločil je, da za zdaj ne. Naj fant ohrani dobro mnenje o profesorju, ki je bil na Slomu v tako dobrem spominu. Pozneje kdaj se pomenita. Saj bo Tonče gotovo od drugod zvedel, kako se je spet izneveril Zupančič.

S težkim srcem se je provizor odpravil k počitku.

Drugo jutro je takoj po maši stopil na Slom. Očeta Marka je našel pri delu ob svislih. Zavzet se je mož obrnil in prekinil delo, ko je zagledal provizorja.

"Govoriti moram z vami, oče Marko. Pa prav ob kratkem, saj vem, kako drag vam je čas."

Povedal je o pismu profesorja Zupančiča in prosi, naj bi Blaže Tonča kmalu popoldne odpeljal v Celje. In pa — zdaj mu je beseda nekam počasi tekla — če ima oče Marko pripravljen kak božjak za dijaka . . .

Marko se je oprl na vile, ki je z njimi premetaval

še: V teku zadnjih 30 let so se zatekli k meni po pomoč bolniki iz vseh civiliziranih dežel. Imel sem opraviti s stotinami teh nesrečnežev. Največ je bilo med njimi protestantov, nekaj manj Judov, vernih katoličanov pa le kakih pet ali šest odstotkov. Kar se tiče odraslih bolnikov, ki sem imel ž njimi opraviti, lahko rečem z mirnim srcem, da je vsak teh nesrečnežev zato zbolel duševno (postal bolj ali manj nor), ker je izgubil oporo tiste žive vere, ki jo trdni verniki zajemajo iz vere v Boga. Ravnotako ni nobeden v resnici ozdravel, če ni poprej našel pravega pogleda v verske reči." — To je veliko priznanje, kako dobro vpliva živa vera na duševno stanje človekovo.

Sveti oče Pij XI. je zapisal naslednje besede:

"Vemo, da ni na svetu večjega siromaka od tistega, ki ne pozna Boga in nima v sebi milosti božje. Nihče ni bolj lačen in nag in slaboten, kot ravno tak človek. Zato moramo tudi vedeti, da bo prejel obilno plačilo in bo deležen velikega božjega usmiljenja tisti, ki takemu siromaku, najbolj potrebnemu med siromaki, po svojih močeh pomaga.

Kako se je godilo v tej vojni samostanu Male Cvetke

v mestu Lisieux na Francoskem, o tem smo brali dvoje nasprotujočih si poročil. Eno poročilo pravi, da je samostan razdejan, vse sestre pobite, med njimi tudi mati Agneza, rodna sestra svete Terzike. Drugo poročilo pa ve

prazno koruznico, in je presenečen pogledoval zdaj v govorečega Prašnikarja, zdaj predse v tla. Proti koncu provizorjevega govorjenja so mu oči kar na tleh obvisle.

Provizor je umolknil in v zadregi počakal. Od nekod je potegnil mrzel veter, da je krepkega moža zazeblu pod jesensko suknjo. Dvignil je oči in neprijetno iznenaden zapazil, da se sonce skriva za medlimi oblaki, ki se vidoma zgoščajo in nič dobrega ne obetajo. Ali se bo lepo jesensko vreme spet strgalo, da še zadnje upanje pojde po vodi?

Oče Marko je slonel na svojih vilah kot kip, ki se ne more odtrgati od svoje opore. Bliskovito so mu šle misli skozi možgane. Kakor strela ga je bila zadela novica. Ravno je bil tako prijetno pletel med delom svoje sinočne misli in pri srcu mu je bilo ugodno. Tuhtal je v sebi, kako bi se moglo doseči, da se tesno prijateljstvo med dijakom in pestunjo razpiha v kaj več. Ni mu bila v mislih beseda 'ljubezen', le to je gledal v duhu, kako Tonče z Nežo gospodari na Slomu. Dejal bi, da je Marko ob tem oddaljenem gledanju bolj čustvoval nego mislil. Zdelo se mu je, da načrt sam od sebe prav dozoreva. Zdaj pa mora Tonče že danes v Celje . . .

Da bi Marko kaj razodel duhovnemu, ki nestrpen stoji pred njim in čaka besede? Ne! Še v mislih kaj takega ne! Saj je tudi res stvar skoraj smešna, ko sta Tonče in Neža še taka otroka. Pa Marko se ni dal prepričati temu pomisleku, ki bi pri drugih ljudeh mnogo veljal. Predolgo ni smel molče glodati v svoje misli. Kaj si bo mislil provizor, če Slomšek kar obvisi na svojih vilah in ne najde besede?

"Blaže pride po Tonča kmalu popoldne in fantu dam na pot petindvajset goldinarjev. Za prvo silo, se reče."

Kakor da je vse nadaljnje besedičenje odveč, se je zganil in vile so se mu zagreble v koruznico.

Zdaj je bila na Prašnikarju vrsta, da je skoraj onemel. Tako nepričakovana je bila Markova odločnost in — velikodušnost! Petindvajset goldinarjev! Pa še samo za prvo silo! Torej si je trdi mož končno izbil iz glave in srca nasprotovanje do Tončevih šol . . .

Vesel in poln hvaležnosti se je vračal provizor na svojo Ponikvo. Kar razumeti ni mogel, zakaj se oblaki nad njim ne razmaknejo in ne posije sonce na zemljo.

Marko se je pa pri sebi dobro zavedal, da je duhovnega s svojo besedo razorožil in naravnost podjarmil. In naj ve tudi Tonče, da ima oče na Slomu zanj veliko srce! To je vse, kar se da za sedaj spričo razmer narediti. Drugo pride pozneje.

Po obedu se je Blaže odpravljal na polje, čeprav je spet začelo po malem rositi. Gospodar ga je ustavil.

"Pripravi konja in voz. Preobleci se in skoči po

povedati, da ta samostan ni nič trpel in da so vse sestre žive in zdrave. Pravijo celo, da se mora rešitev pripisovati čudežnemu posredovanju Male Cvetke. Dokler ni nadaljnjih poročil, ne moremo vedeti, katero od teh dveh je pravo. Ker nam je samostan Male Cvetke toplo pri srcu, rajši verjamemo drugemu poročilu. Bog daj, da smo v pravem!

Papež Pij XII. je izrazil svoje iskreno sočutje s trpljenjem Londončanov, ki toliko trpijo pod navalom nemških leteličih bomb.

Zraven je pa dostavil: "Opominjamo vas, da prenašate svoje trpljenje s krščanskimi čustvi odpuščenja, ljubezni in usmiljenja." To so besede, ki danes malo veljajo. Morebiti sploh nič. Večina ljudi je prepričana, da je v današnjih časih na mestu le resnično sovražstvo do naših neprijateljev, zraven pa kar mogoče velika želja po maščevanju. Papež pa ve, da po tej poti svet nikoli do miru ne pride, zato pove spet in spet kako zdravo misel iz Evangelija, čeprav si lahko misli, da bo ostal njegov glas kot "glas vpijočega v puščavi" — kakor že tolikokrat . . .

Nevarnost komunizma je neki Louis Waldman med drugim popisal s temi besedami: "Komunisti so skušali ujediniti vse nekomunistične organizacije v takozvano Ujedinjeno Fronto. Lotili so se socialistov, raznih delavskih organizacij in strank, strokovnih unij in bratskih združenj. Na ta način so mi-

Tonča na Ponikvo. Potegneš ga v Celje.”

Tudi drugi so čuli gospodarjev ukaz. Mislili so, da pojde Tonče le po kratkem nujnem opravku. Najbolj pozorno je pogledala Neža. Pa ni nič vprašala, ko je bil gospodar ves čas tako tih, da ni bilo besede od njega. Sodili so, da zato, ker se spet pripravlja na dež. Zelo prijetno pa je dirnilo Nežo, ko ji je gospodar, odhajaje za Blažetom, zaupno in skoraj toplo dejal:

“Boš zvedela vse, ko se Tonče ustavi na Slomu za z Bogom.”

Ko je malo pozneje oddrdral Blaže na Ponikvo, se je šla Neža preoblačiti in si je pripela novi pas gospoda Zagajška. Blaže je kmalu pripeljal dijaka in tudi gospoda provizorja ž njim. Ta je bil sijajne volje danes, ko je zjutraj tako lepo opravil pri Marku. Odložil je vse druge opravke in se je odločil, da spremi Tonča do Celja. Nekaj mu je pa tudi dejalo, da bo Marko bolj gotovo držal obljubo, če bo videl provizorja v bližini svojega fanta . . .

Da se Tonče vsaj do Božiča ne vrne, so zvedeli na Slomu, ko je vsem po vrsti roke podajal in jim naročal, naj bodo pridni. Strašno dolgo se je vsem zdelo do Božiča. Čudno, še najmanj razočarana je bila Neža. Ko ima Tonče postati gospod, mora kajpada v Celje, kadar ga profesorji kličejo. Kako bi mogel brez celjske šole postati gospod?

Jožek je bil najbolj zadet. Kako naj zdaj razglasi svetu pravi konec povesti o psu, ko ne bo več šole na Ponikvi pod Tončetovim vodstvom? Če bodo gospod provizor učili, ali bodo pustili, da se povest pravilno konča, ko morda nič ne vedo, da je na svetu taka povest? Če jim je le Tonče kaj povedal o njej?

Ves popoldan je mencial okoli po Slomu in iskal, kam bi odložil svoje skrbi. Pa ni bilo človeka, ki bi se mu lahko zaupal. Imel je preslabe skušnje od prejšnjega tedna. Končno je odločil, da počaka Blažeta.

Blaže je pa tedaj ponosno gonil konjička dol proti Celju. Nikoli se še ni čutil tako domačega v družbi svojih dveh potnikov ko tisto popoldne. Oba sta bila ž njim tovariška, kakor da je le eden od treh. Gospod Prašnikar je bil kljub sitnemu dežju, ki je silil za vrat in v oči, izredno zgovoren. Čisto naravno se je vsem zdelo, da je pogovor obstal pri Kalobju. Tonče je dejal, da je gospod Zagajšek silno priljubljen pri svojih faranih in vseh drugih, v bližnji in daljni okolici, ki ga poznajo. Lep mora biti poklic takega dušnega pastirja.

“Pa ni bilo vedno tako,” je povedal provizor. “Dolga leta je vzelo, preden so spoznali ljudje, kakšna zlata duša je njihov gospod. Ko je prišel gospod Zagajšek za župnika na Kalobje, sta stali vrhu hriba dve cerkvi. Obe zelo zapuščeni. Župnik je pritiskal, da bi eno podrli in

slili — in v tem se niso zmotili — izpodrinili s svojim delom v teh društvih vse druge organizacije in končno ostati na vrhu. Tako bi bili vsa “fronta” samo komunisti. Ljudska Fronta je pot, po kateri hočejo komunisti priti na vlado po vsem svetu. Silijo tudi v nedelavske vrste, v politične in kulturne ustanove, ki so pripravljene sodelovati s komunisti. Pod geslom Ljudske Fronte gre delo komunistov naprej. Kdor je pripravljen, da dela ž njimi, ta je demokrat in naprednjak. Kdor se brani sodelovanja, tega obmečejo z blatom, češ, da je fašist.”

Kako prav je zapisal Waldman svoje besede, bo jasno vsakemu, kdor ima nekoliko vpogleda v delovanje komunistov v naši stari domovini onkraj morja, pa tudi pri nas v Ameriki. Med ameriškimi Slovenci menda sicer nimamo ljudi, ki bi naravnost priznali, da so komunisti. Najbrž tudi res niso. Zelo se pa mnogi navdušujejo za sodelovanje s komunisti in se ne branijo naslova “sopotniki”. Ne pomislijo pa, kako jih pravi komunisti izrabljajo v svoje namene in kako kmalu jih bodo pripravili ob vsako veljavo, ako nočejo vsega vodstva prepustiti komunistom. Naša uboga Slovenija pa, žal, vse to še bolj glasno uči. Katoličani nismo nikoli dosti previdni.

Katoliški Hrvatje v Ameriki so prišli zadnja leta lepo naprej. Hočem reči: na verškem polju. Dne 2. septembra tega leta so na primer

drugo popravili, pa trdovratni farani niso bili za nobeno pri volji. Tako je nekaj časa vse pri starem ostalo.

“Zgodilo se pa je, da so prišli goriški nadškof na Kalobje na uradni obisk in sveto birmo delit. Takrat je Kalobje spadalo še v goriško nadškofijo. Tudi nadškof so z glavo zmajevali nad obema razpadajočima cerkvama. Naravnost so Kalobčanom naročili, popraviti cerkev Materne božje, ono svete Marjete pa opustiti. Ker so pa vedeli, da Kalobčanom to ne gre v glavo, so sami vzeli kladivo, razbili ž njim nekaj zidu pri cerkvi svete Marjete in ji tako vzeli posvečenje. Zdaj so se ljudje vdali in sklenili, da se Marijina cerkev popravi, iz one druge pa kaplanija napravi. Ko so pa imeli prenesti kip sv. Marjete v Marijino cerkev, se noben faran ni upal poprijeti, ker so vsi mislili, da to ne bo brez nesreče. Gospod Zagajšek sami primejo in brez nesreče prenesejo sveto podobo. Tako so postavili prazno vero svojih faranov na laž.

“In še nekaj povem, kar še bolj kaže, kako težke čase so imeli sprva na Kalobju gospod Zagajšek. To vesta, da so pod cesarjem Jožefom II. več zapovedanih praznikov odpravili. Ljudje so namreč preveč svetkov imeli, posvečevali so jih pa premalo. Le posedali so, pohajali in pijančevali na take dni. Tako sta se deželjska in duhovska gosposka zavzeli, da se slabe razvade odpravijo. Toda trdovratni ljudje le niso hoteli delati ob sopraznikih, kakor so se taki dnevi zdaj zvali. Čeprav ni bilo službe božje po cerkvah, so ljudje še naprej brez Boga sebi čas tratali. Kdor je pa šel na delo tak dan, so ga kleli.

“Bilo je na Kalobju, ko so ravno lepo pokrili novi zvonik, le ometati in pobeliti ga je bilo še treba. Pa je prišel sopraznik sv. Janeza Krstnika. Ljudje vprašajo župnika, če hoče, da na ta dan delajo. Gospod Zagajšek ni hotel priganjati in je dejal, naj store po svojem preudarku. Odločili so, da se ne dela. Praznovali so celo dopoldne. Po obedu se je pa nekaterim le začelo neumno zdeti, da brez potrebe zapravljajo čas. In so šli delat. Sredi popoldneva priburi črn oblak. Strela vseka v zvonik in ga po sredi prekolje, da so daleč po hribu šibre letele. Delavcu pa nobenemu ni nič prizadelo.

“Nesreča je bila seveda za župnijo velika, praznovni Kalobčani so jo pa šli še sami povečavat. Obdolžijo gospoda Zagajška, češ, da so oni krivi nesreče, ker niso zabranili dela na tak svet dan. Prav zato je prišla nad faro očitna kazen. Tako so se ujedali nad svojim duhovnim, da so ga nekateri hoteli kar lasati. Šele ko so zidarji potrdili, da jim ni župnik ukazal delati, ampak jim je pustil na voljo, da delajo ali ne, so farani polagoma odnehali.”

Še več zanimivih reči jima je povedal provizor o gospodu Zagajšku in njegovem Kalobju. Tonče in Blaž sta se

hrvatski frančiškani v Chicagi otvorili svoj prvi samostan. Namen tega samostana je za katoliške Hrvate isti kot naš slovenski samostan v Lemontu. Še ni tako dolgo od takrat, ko smo bili slovenski in hrvatski, pa še slovaški frančiškani v Ameriki ena sama redovna družina. Razvoj jes pa zahteval, da postanemo samostojni in vsak zase. Slovaki so bili prvi, ki so si postavili nov samostan, potem smo prišli Slovenci na vrsto. Hrvatje so se dolgo obotavljali, zdaj so se ojunali tudi oni. Naše iskrene čestitke!

Še bolj viden je napredek hrvatskih katoličanov v Ameriki, če vemo, da do pred par leti niso imeli niti enega svojega nabožnega lista, kakor je na primer naš Ave Maria. To se je zelo poznalo, zakaj Hrvatov je v Ameriki mnogo več kot Slovencev. In vsi bi morali biti katoličani, ker so vsi prišli sem iz katoliške dežele. Danes imajo katoliški Hrvatje že kar TRI svoje nabožne liste v tej deželi. Eden izhaja v Chicagi, drugi v Gary, Ind., tretji v Pittsburgu. Ta zadnji se imenuje tako kakor naš: Ave Maria. Poročajo, da vsi trije listi dobro izhajajo in imajo lepo število naročnikov. Hrvatski frančiškani so izdali lani tudi svoj prvi Koledar, nekako tak kakor je naš. In smo brali, da se je javilo skoraj 400 zastopnikov, ki so Koledar kar mimogrede razprodali! In to PRVO leto, ko se je novi Koledar prikazal na trgu! Gotovo zelo lep, čestitk vreden uspeh!

čudila zdaj nespametnim ljudem, zdaj potrpežljivemu in vztrajnemu pastirju njihovih duš. Tako je vožnja hitro minila in kar naenkrat so bili v Celju.

Gospod Prašnikar je stopil s Tončem do ravnatelja Hirsha, potem ga je oddal gospodinjji. K Zupančiču pa ni maral iti. Tonče se je zelo čudil, pa provizor se ni dal pregovoriti. Mudilo se mu je domov. Vedel je, da pride čas, ko bo Tonče razumel.

Komaj je bil Blaže doma, že je oprezoval za njim Jožek, da bi ga vsaj za hip na samem dobil. To se mu je posrečilo, ni pa dosegel namena. Blaže je kratko zamahnil:

“Veš, jaz sem tako premislil, da je Tonče povest kar dobro zaključil. Preveč je učen, kaj bi se midva vtikala v njegovo umetnost? Pri miru me pusti.”

To je bilo radi Blažetove prijaznosti s Tončem in radi zamere z Joškom na Kalobju. Poparjen je šel Jožek svojo pot. Podal se pa ni. Zavedal se je, da je sedaj na vsem svetu le on sam, ki ima spraviti med ljudi pravi konec povesti o psu in svetem pastirju. Ali ni že dosti nesreče, da je Zupančičev obljubljeni goldinar prišel na nič? Tako dolgo so zavlačevali, da ni nobeden ničesar napisal. In zdi se, da je sam Tonče pozabil, kaj mu je bil naročil profesor. Le kaj si bo mislil dobri gospod Zupančič o ponikovskih nemarnih otrocih?

Jožek pa seveda ni vedel, da je profesor prvi pozabil na svojo obljubo, in da bi bil v nemali zadregi, če bi res prišel predenj pismeni izdelek s Ponikve, ki bi zahteval goldinar iz njegovega žepa. Zelo je namreč tiste čase potreboval goldinarjev zase.

Pa je res dal gospod Prašnikar vedeti, da se bo šola nadaljevala in bo zdaj sam učil. Jožek je zaživel v novem upanju. Bo že videl Blaže! Zamislil si je prebrisan načrt, ki se ni mogel ponesrečiti. In resnično se ni.

(Dalje prihodnjič.)

Nekoč je prišel opat Izak iz Teb v neki samostan. Tam je videl brata grešiti in ga je obsodil. Ko se je vrnil v puščavo, je prišel Gospodov angel in se vstopil pred vrata v celico, govoreč: “Ne pustim te noter.” Ta ga je vprašal, kaj to pomeni. In angel mu je odgovoril: “Bog me je poslal in naročil: ‘Reci mu: Kam naj denem brata, ki je grešil in si ga ti obsodil?’” In opat se je takoj pokesal in je rekel: “Grešil sem, odpusti mi.” In angel mu je rekel: “Vstani, Bog ti je odpustil. Varuj pa se v prihodnje koga obsoditi, preden ga je Bog obsodil.”

Posebno značilno je, da so katoliški Hrvatje tako napredovali ravno v teh zadnjih letih, ko je svet radi vojne tako čudno zmešan. Če poprej “niso mogli nikamor”, kot se je ta ali oni izrazil, bi človek mislil, da bodo med vojno še manj. Pa se je ravno narobe zgodilo. Skoraj čudno je to, zakaj nikomur ni neznano, da je komunistična agitacija med Hrvatimi mogočna. Že pred vojno se je reklo, da so Hrvatje mnogo manj vneti za verske reči ko Slovenci. Mislil bi človek, da bo kar vse odpadlo, ko se je komunizem tako razživel med vojno. Saj razen prej omenjenih nabožnih listov in tednika “Naše Nade” komaj najdeš kako hrvatsko novino v tej deželi, ki bi ne dišala od prve do zadnje strani vsaj po “sopotništvu” če ne naravnost po komunizmu. Pa se je vendar našlo toliko vernih Hrvatov, ki so z veseljem posegli po svojih nabožnih in versko-poučnih listih!

Mi Slovenci smo se radi pobahali pred vojno, da smo v verskem oziru daleč pred Hrvati in imamo lepo strnjene svoje katoliške vrste. Kazali smo na svoje župnije, svoje katoliško časopisje, svoje katoliške močne organizacije. Tako smo se zaverovali v svojo “katoliško moč” in svoj “mili katoliški narod”, da smo postali že kar mnogo premalo čuječi. Mislili smo, da nam nobena nevarnost ne more škodovati. Ali ravno ta zadnja leta se je zgodilo, da smo bili v veliki nevarnosti, da izgubimo

mного tega, kar smo poprej leta in leta s težkim trudom zidali. Pojavili so se nekaki nadvoditelji med nami, ki so skušali pod "narodnimi" gesli spraviti vse Slovence pod en klobuk. In je že kazalo, da bo potegnila nepreklicno ž njimi ta ali ona naša katoliška organizacija, ta ali oni katoliški list — da posameznih "naših" ljudi ne omenjam. Vendar menda še ni prepozno, da se vsak prepričan katoličan resno zave, da je narodnost, prava narodnost, vse bolj doma pri katoličanih ko v drugih taborih, ki se pojavljajo in izginjajo kakor potegne veter.

Zvezi Slovenskih župnij gre brez dvoma zasluga, da je pravočasno posegla vmes in razložila katoliškim Slovincem, kje je nevarnost. Kaj misli o njenem delu in javnem nastopu nekatoliški del našega naroda v Americi in drugod, za to Zveza župnij ne zmeni. Zadovoljna je, da je velika večina katoliških Slovencev pazno prisluhnila in izvajala primerno posledice. "Narodni" nadvoditelji so postajali bolj in bolj osamljeni. Tisti med katoličani in katoličankami, ki se še vedno družijo z nadvoditelji, si nakopavajo odgovornost, ki jih bo močno bolela, ko bo današnja omotica minila. Tako trdovratno sodelovanje z nasprotniki je privedlo v Italiji do takozvanega "katoliškega komunizma", ki ga je sveti Oče nedavno javno obsodil. Pa do drugega skoraj priti ne more, če kdo kljub največjemu mešanju pojmov, ki jih da-

našnji čas ves poln, gre svojo pot in rine med one, ki jim je katoličanstvo deveta brigada.

Sodelovanje z verskimi nasprotniki, tudi s samimi komunisti, sicer ni obsojeno, celo priporoča se katoličanom. Toda zraven je krepko poudarjeno, da le v takih zadevah, ki so res lahko vsem skupne. In to velja samo o sodelovanju, ki je od vseh strani iskreno in odkritosrčno. Če se pa jasno pokaže, da na nasprotni strani ni iskrenosti in odkritosrčnosti, mora katoličan proč, če hoče še ostati katoličan. Svoje ga katoliškega prepričanja, pa tudi interesov katoliške cerkve, resničen katoličan nikoli ne bo postavil na kocko.

LEMONTSKI GLASNIK

Letošnje letno romarsko sezono na naših ameriških Brezjah je zaključil letni dvanajsti "medeni piknik" 3. sept., ki je dosegel v vseh dvanajstih letih največji uspeh. Vse je šlo tako po sreči, da se je očitno kazala Marijina pomoč, za katere čast je šlo v prvi vrsti. Čisti dohodek je bil namreč namenjen za kritje stroškov slikanja naše cerkve Marije Pomagaj. Slikanje še ni gotovo, vendar je bilo pa za ta dan že toliko izgotovljeno, da so udeleženci lahko videli, kako krasna bo sedaj naša cerkev Marije Pomagaj, da bo primerna Marijini časti in naši ljubez-

ni do nje. Zato so udeleženci zelo darežljivo darovali v kovertah za stroške.

Bog nam je naklonil za ta dan tudi ziredno lepo vreme. Vroč dan je sam privabil stotine rojakov od blizu in daleč sem v Lemont. Videli smo tu rojake iz vseh sosednih držav.

Zato se čutimo dolžne, da se pred vsem javno zahvalimo Mariji Pomagaj za njeno pomoč.

Dalje se zahvaljujemo vsem dobrim dušam, ki so pomagali pri pripravah na piknik, kakor tudi na pikniku, da je bilo vse v redu in da so bili številni gostje dobro postreženi in so se veseli vrnili na svoj dom z najboljšimi spomini na ta lepi dan. Posebej se zahvaljujemo Mrs. Hoge iz Clevelanda, Mrs. Ferenčak iz Chicage, Mrs. in Mr. Košnik, Mrs. in Mr. Sever vsi iz Chicage in čč. sestram iz Mt. Assisi in vsem drugim za njih požrtvovalno pomoč.

Zahvaljujemo se vsem udeležencem, ki so od blizu in daleč prišli ta dan k nam in s svojo udeležbo pomagali pikniku do uspeha. Posebno se zahvaljujemo Fathru Edwardu in njegovim faranom sv. Štefana iz Chicage, da so ob tej priliki priredili svoje letno romanje k Mariji Pomagaj, kar je dalo celi prireditvi res pravi romarski značaj.

Zahvaljujemo se pa tudi vsem številnim dobrotnikom (cam), ki so po celi Ameriki tako požrtvovalno prodajali in tako darežljivo kupovali srečke za dobitke in nam to poslali.

Vsem in vsakemu posebej stokratni Bog plačaj in Marija Pomagaj naj jim stoter-no povrne s svojo mogočno priprošnjo.

Slovesno sv. mašo pred lurško votlino je daroval sam Father John in se je pri tej sveti maši spominjal vseh naših dobrotnikov in prosil Marijo Pomagaj za nje. Njegovim molitvam se je pridružila tudi vsa naša frančiškanska družina s svojimi molitvami za naše blage dobrotnike, katerim je zelo hvaležna za njih naklonjenost Lemontu.

Vsem srečnim, ki so "zadel" nagrade, smo jih razposlali vsem in upamo da so jih tudi dobili. Vsi, ki so bili navzoči, so jih pa odnesli sami domov.

Bil je to res dan, ki bo ostal v zgodovini naših Breziz v dolgem spominu. Pa tudi vsi udeleženci se ga bodo gotovo z veseljem spominjali.

Kakor že v listu "Ave Maria" zadnjič omenjeno, je bila letošnja romarska sezona bolj mirna. Imeli smo samo dva prava romanja, eno iz Joliet in drugo iz Clevelanda, katerega so priredile žene Zveze oltarnih društev Clevelanda. Tretje romanje je bilo farno romanje župnije sv. Štefana 3. sept. Julija je imela pa SZZ svoje letno zborovanje tukaj. Vsem tem smo hvaležni za njih obisk Lemonta. Vojna s svojimi posledicami je bila uzrok, da ni bilo več romanj, kakor so bila prejšnja leta. Upamo, da bo vojne kmalu konec, da bomo že prihodnje leto imeli

več romanj.

Skupni obiski Marije pomagaj, katerim pravimo "romanje", so zelo priporočljivi, ako se izvrše strogo v duhu romanja, t. j. z veliko molitvijo, s sprejemom sv. zakramentov in sv. maš. Ko so prišle romarice iz Clevelanda v cerkev in zagledale sliko Marije Pomagaj, se jih je veliko veselja izjokalo. Ta romanja zelo požive v srcih udeležencev ljubezen do Marije Pomagaj.

Vendar pa smo imeli celo sezono vsak teden razne posamezne romarje in romarice od blizu in daleč, ki so prišli sem sami, da počaste svojo Mater, Marijo pomagaj. Najdalj je prišla Mrs. Sedmak s svojo prijateljico, ki je prišla iz Canon City, Col. "Šest dni voznje je vzelo sem in tja," nam piše, "da sem prišla v Lemont". Veliko jih je bilo tudi iz Pennsylvanije in Ohio. Celo iz New Yorka jih je bilo nekaj. Vsem se prav lepo v Marijinem imenu zahvaljujemo za njih romanje. Upamo, da jih je Marija Pomagaj uslišala, za kar so jo prišli prosit.

Težava s temi romanji je pa samo v tem, da še nimamo pravega večjega romarskega doma, kjer bi romarji prenočevali in se odpočili od dolge in naporene voznje sem v Lemont. Kakor se sliši bo kmalu tudi za to poskrbljeno.

**

Dasi ni bilo toliko posla z romarji, pa naša frančiškanska družina ni počivala, temveč je letne mesece porabila za pridno delo na farmi

in pri stavbah. Vse je še le v začetku in razvoju in bo vze-lo še veliko truda, predno bo vse tako urejeno, kakor mora biti. In ker se sedaj delavske pomoči težko dobi, so morali sami člani družine, tudi patri duhovni, sami vsa, tudi najtežja dela, sami izvrševati. Skoraj celo poletje so pridno zidali, kopali, beton mešali, in druga taka dela vršili. Kdor je prišel in jih videl v "overallsih" kot navadne delavce težko delati, ni skoraj mogel verjeti, da so to duhovniki.

Velikokrat očitajo nasprotniki duhovnikom, zlasti redovnikom, da samo "lenobo pasejo". Kar v Lemont naj pride taki, pa bo videl, kako v resnici redovniki "lenobo pasejo" — z lopato, krampom in motiko v rokah in z žuljevo roko. Noben delavec po tovarnah tako težko ne dela, kakor delajo duhovniki v Lemontu.

**

Za mesec november, za mesec "vernih duš" bomo tudi letos tu v Lemontu veliko molili in se bodo svete maše darovale za pokojne naših dragih dobrotnikov, kakor vsako leto.

Naši dobrotniki so zelo dobri do nas in nas zelo požrtvovalno podpirajo pri našem delu za Marijino čast in za blagor ameriških Slovencev.

Kaj naj mi storimo, da jim pokažemo svojo hvaležnost, drugega, kakor da molimo za nje. Vsem dobrotnikom so pa gotovo pri srcu njih dragi umrli. Zato bomo cel mesec november posvetili sv. mašam in molitvam za

nje in s jim s tem oddolžili za vse, kar nam store dobroga. Naj bodo tudi pokojni naših dobrotnikov deležni njihovih dobrih del za Boga in Marijo.

Ta mesec bomo vsem naročnikom in dobrotnikom razposlali pisma, v katerih bodo dobili posebne listke, da bodo na njih napisali imena vseh svojih pokojnih, za katere žele, da se bodo te sv. maše in te molitve opravile. Vse lepo prosimo, da naj bodo tako ljubeznjivi in naj napišejo njih imena in nam listke pred novembrom vrnejo. Imena bodo celi mesec na oltarju Marije Pomagaj, katero bomo prosili, da našim dobrotnikom povrne s svojo priprošnjo za njih pokojne.

**

Molitvenik "Marija Pomagaj" se pridno tiska in če ne pridejo kake težave vmes, ga bomo začetkom oktobra že lahko razpošiljali vsem, ki ga bodo do tedaj naročili.

Kakor je bilo poročano v "Glasilu KSKJ" v "Amerikanskem Slovencu", "Ameriški Domovini" in v "Ave Maria" smo določili predprodajo molitvenika "Marije Pomagaj", ki velja do 15. oktobra. Kdor ga do tedaj naroči, ga dobi za znižano ceno: cenejšega za \$1.50 in dražjega za \$1.75. Po 15. oktobru bodo pa cene za cenejšega \$1.75 in za dražjega \$2.

Sporočamo, da je že takoj prvi teden po oglasu prišlo skoraj 100 naročil. Vsem, ki so ga naročili in ga še bodo v predprodaji, se prav lepo zahvaljujemo. Iz pisem naroč-

nikov molitvenika razvidimo, da smo ameriškim Slovencem zelo ustregli, da smo se odločili, da ga jim preskrbimo.

Uljudno vabimo vse ameriške Slovence, da ga takoj sedaj v predprodaji naroče, ker ga bomo tiskali v manjši nakladi in je mogoče, da ga poznejši naročniki ne bodo mogli dobiti.

Molitvenik bo prvovrsten in bo tak, da ga bodo vsi veselili.

Naj pripomnimo, da bo molitvenik zanimiv iz dveh vzrokov: Veliko molitev je vzetih iz Baragovega molitvenika "Dušna paša", zlasti

mašne molitve. Molitvenik bo imel tudi posebne molitve za devetdnevnicu k Mariji Pomagaj, ki obstoji iz molitev, ki so zelo stare in lepe. Te molitve se bodo molile v Lemontu pri vsakem romarskem shodu. Litanije in druge cerkvene redne molitve in pobožnosti so vzete iz "Cerkvenega Molitvenika" obeh slovenskih škofij v domovini, ki se rabi po vseh slovenskih cerkvah.

Rojaki, sezite po novem molitveniku "Marija Pomagaj" in nam takoj pošljite svojo naročnino v predprodaji.

TRETJI RED SV. FRANČIŠKA

Ustanovitev tretjega reda
Gotovo je, da bi nekaj manjkalo v namenih frančiškanske družine, ko bi ta družina s svojim prvim redom

redovnikov, in s svojim drugim redom premišljevalno in molitveno življenje redovnic, ne imela za seboj še tretjega reda za tiste, ki živijo v svetu.

Saj je bil cil sv. Frančiška s prvim redom, da vodi ljudi k obžalovanju grehov in jih uči pravilno služiti Bogu z ljubeznijo in veseljem. Naloga drugega reda je, da moli za uspeh misijonskega apostolata redovnikov prvega reda. Tretji red naj pa seže ven v svet in naj tam zajame vse ljudi, moške in ženske, ki so dobre volje, ki živijo še v svetu, vendar pa želijo služiti Bogu po načinu in navodilih sv. Frančiška. Dal je tretjemu redu posebno vodilo, ki ga je cerkev potrdila kot načrt, kako na podlagi duha sv. Frančiška pridobivati ljudi, da bi s spolnjevanjem Vodila posvetili sebe in rešili svojo dušo.

Bilo je okoli leta 1221. Sv. Frančišek je hodil po provinci Toskani in pridigal ljudem, da morajo delati pokoro in sprejeti nazaj sladki jarem sv. evangelija. Preproste pa goreče besede ubogega moža iz Asizi, so ganile srca ljudstva, da so začeli k njemu prihajati in ga vpraševati: "Kaj naj storimo, da se rešimo?" V Florenci jih je posebno vnel za službo božjo in za dela usmiljenja. Možje so se združili in postavili bolnico, kjer so skrbeli za bolnike in stare ljudi v mestu in po deželi. Iz teh skupin je nastala prva tretjeredniška družina, red pokore, kakor jo je sv. Frančišek imenoval. Kakor pravi general frančiškanskega reda, P. Leonard M. Bello: "Pokoro delati v duhu sv. Frančiška je slediti Kristusu in vršiti delo, katero je on vršil. Kristusu v trpljenju moremo sledi-

ti, če zatajujemo svoje telo. Njegovo delo usmiljenja do bližnjega pa s tem, da vršimo dela usmiljenja." Za to skupino je sv. Frančišek s pomočjo in po nasvetih kardinala Hugolina sestavil vodilo življenja. Frančiškanski zgodovinarji poročajo, da je to bilo isto leto 1221.

Zanimivo je pa, kako se je začel prvi začetek tretjega reda. Isto leto je prišel sv. Frančišek v mesto Poggibonzi, ne daleč od Florence. Tukaj je živel njegov mladostni prijatelj Lukezi, tedaj zelo bogat trgovec. Ko je slišal Frančiškovo pridigo, ga je zelo ganila. On in njegova žena sta prišla k sv. Frančišku in ga prosila, da bi jima dal vodilo, po katerem bi se posvetila Bogu. Sv. Frančišek je spolnil njihovo željo in jima dal obleko tretjega reda. Tako nam poroča ustno izročilo, da sta bila to prva dva člana, katera je sprejel v svoj novi tretji red.

Lukezij ni vedno zgledno živel. Kot mladenič si je skušal v svoji rodni vasi Caggiano pridobiti čim največji vpliv. Da bi si ga pridobil, si je želel postati bogat. Oženil se je z bogato mladenko, ki je bila enako, kakor on, častilakomna in je tudi želela postati vplivna žena v vasi. Ker je bila zelo lepa in plamenitega obnašanja, so jo splošno imenovali "Bona Donna" t. j. "milostljiva gospa". Toda njegovo gospodarstvo ni v začetku vspevalo. Tudi politična stranka, kateri je pripadal, to so bili takozvani Guelfi, je izgubila svojo moč v Caggiano. Pri-

šlo je tako daleč, da je moral Lukezij s svojo ženo bežati v mesto Poggiobonzi, da si je rešil svoje življenje. Tukaj je začel s trgovino s koruzo. V začetku ni naredil dosti dobičkov. Ko je pa nastalo pomanjkanje koruze, jo je začel prodajati za visoke cene, čeprav jo je sam kupil za nizko ceno, in tako je začel bogateti.

Tako je kmalu postal zelo bogat in premožen trgovec. Toda ko je postal star, ga je začela vest peči radi tega, da je bil tako lakomen. To spoznanje ga je privedlo, da je spoznal svoj greh in začel zanj pokoro delati. Obrnil se je k Bogu in začel vršiti dela javnega usmiljenja in ljubezni. Ko je sprejel obleko tretjega reda, je porabil ves svoj čas samo s tem, da skrbi za večne zaklade. Kolkor se je preje bolj trudil za pridobitev svetnega bogastva, toliko bolj si je sedaj prizadeval, da si pridobi čim največ neminljivega bogastva pri Bogu. Tudi njegova žena se je spreobrnila. Sklenila sta, da prodasta svoje bogastvo. Ohranila sta si samo štiri akre zemlje. Ves denar sta pa razdala ubogim. Tako so reveži in siromaki dobili v njih velika dobrotnika. Da bi jim mogla čim največ pomagati, sta sama bila v pomanjkanju. Obiskovala sta bolnike in reveže po celi okolici in jim delila živčja in zdravila, in bolnim ljubeznivo stregla. Bolne ribiče je pogosto prinesel kar na svoj dom, kjer jim je žena

KATOLIŠKI SLOVENCİ PRI VLADI V WASHINGTONU

“Ameriška Domovina” z dne 12. sept. poroča:

Sinoči so odpotovali v Washington sledeči rojaki iz Clevelanda: Rev. Louis Baznik, Rev. Francis Baraga, Anton Grdina in Frank M. Jakšič. Danes dopoldne bodo sprejeti pri državnem oddelku ameriške vlade, kjer bodo predložili nasledjo spomenico v imenu Zveze slovenskih župnij v Amerike:

“Blíža se konec vojne. Mi, katoliški Amerikanci slovenskega porekla pa se bojimo, da prav zdaj še huje vzplamti meščanska vojna v domovini naših prednikov. Že več kot dve leti komunistična organizacija napada z orožjem one, ki nočejo marširati s komunizmom, zlasti pa divja ta boj proti katoliški Cerkvi in njenemu nauku vdane mu prebivalstvu zadnje leto — to je po padcu Italije. Tisoči in tisoči kmetijskih domov je požganih in tisoči antikomunistov poklanih. Ker so se prebivalci, zlasti kmetje, organizirali v obrambo svojih domov, divja prava državljanska vojna, ki zahteva vsak dan hujše žrtve. One, ki branijo svoje prepričanje in svoje domove, kot pač vedo in znajo in kot so po svoji vesti dolžni in upravičeni, se v komunistični propagandi blati kot kolaboracioniste in izdajalce, četudi je narod od vsega početka v celoti pokazal, da se ne ukloni ne fašizmu ne nacizmu.

Kljub novi vladi v Jugoslaviji ne moremo upati na konec tega boja. Ljudstvo, ki je toliko pretrpelo od komunistov — zvanih partizani — ne more zaupati na ukaz od zunaj onim, ki so doslej vodili borbo proti njegovim največjim svetinjam. Vemo tudi, da se pripravljajo komunisti, da baš ob umiku sovražnika pokoljejo še tisoče onih, ki se nočejo navdušiti za komunistično diktaturo.

Ameriški katoličani slovenskega porekla gledamo z žalostjo na te dogodke in s strahom za bodočnost naših sovernikov in sorjakov. Čudimo se, da se vodi proti Jugo-

slaviji politika, ki podpira komunističnega vodjo, smo pa polni zaupanja, da more mogočna beseda Amerike ustaviti nesrečno komunistično klanje in da more hitra zasedba po ameriški armadi rešiti tisoče življenj naših sovernikov. Zato si dovoljujemo prositi, da Amerika ob pravem času izreče odločno besedo v obrambo katoličanov na Slovenskem. Govoriti o demokraciji in svobodi po končanem pokolju bo prepozno. Opozarjamo tudi, da se danes blati tiste, ki so branili sebe in svoje, češ, da so kolaboracionisti. Če je kdo res izdajalec, če je kdo res kolaboracionist — kadar bo ta pojem definiran — naj se ga kaznuje; če je kdo prestopil meje upravičene samoobrambe, naj prejme zaslužen kaznen, ko se mu pred rednim sodiščem dokaže krivda, kot se naj kaznuje tudi vse morilce, ki so na ukaz komunističnega vodstva morili nedolžne žrtve. Odklanjamo pa kaka ljudska sodišča istih komunistov, ki so začeli krvoprelitje. Kot Amerikanci prosimo, da ta katoliški slovenski narod, tako majhen v številu, ne bo izročen v roke komunistični diktaturi, ampak naj pod zaščito Zedinjenih držav, ki so res prava zastopnica svobode in demokracije, dobi priliko po volji do svobodnih in demokratičnih volitev.

Obenem opozarjamo, naj se ne izroči oni del Slovencev, ki je po zadnji vojni prišel po krivici pod Italijo in Nemško Avstrijo, iznova zatiranju teh mogočnih sosedov. Slovenski narod more preživeti in preboleti strašno razdejanje te vojne, ki ga je zadelo le, če se mu omogoči zdravo gospodarsko življenje. Po zadnji vojni je bil Trst odtrgan od Slovencev, ki je bil zanje naravno izhodišče v svet. Naj se jim vrne, kar je krivica po zadnji vojni prisodila Nemcem in Italijanom. Mi, Amerikanci slovenskega porekla, vidimo polno rešitev Slovencev le v zedinjeni in resnično demokratični Sloveniji, ki naj bo v federativni zvezi s Hrvati in Srbi. Naša Amerika, deželna svobode, demokracije in pravičnosti, naj po tej vojni tudi malim narodom prinese vso pravico, v kar trdno verujemo, da dosežemo trajen mir po besedi v Pismu: Usmiljenje in resni-

ca sta se našli; pravica in mir sta se objela.

Spomenico so podpisali za Zvezo slovenskih župnij: Msgr. Vitus Hribar, kanonik John J. Oman in Msgr. B. J. Ponikvar.

Pripomnimo, da bodo gori omenjeni štirje, ki so šli s to poslanico v Washington, krili vse stroške potovanja iz svojega žepa, kar je gotovo vsega priznanja vredno. Vsa čast jim za njih veliko žrtev!

MOLITVENA FRONTA

VSA znamenja kažejo, da se sedanja strašna svetovna vojna bliža svojemu koncu. Vsaj v Evropi najbrže še to leto. Morda se nas bo Bog usmilil in bo vojne že konec, ko bodo naročniki čitali te le vrstice. Dal nam to dobri Bog na priprošnjo naše "Marije Pomagaj"!

Ali je pa s tem Molitvena fronta izgubila svoj namen in pomen? Še daleč ne!

Bolj kot kedaj preje je ravno sedaj potrebna velika, goreča in stanovitna molitev, da bi Bog razsvetlil in vodil tiste, ki odločajo in ki bodo odločali sedaj, ko se pokladajo temelji za svetovni trajni mir.

Po zadnji, prvi svetovni vojni smo bili kakor pijani veselja, da je bilo vojne konec in smo zmagali. Pa kaj se je zgodilo? Ko bi bili mi tiste neumne dneve napačnega veselja vedeli to, kar vemo danes, ne bi bili veseli in ne bi noreli, temveč jokali. Padli bi bili na kolena in še bolj molili kot med vojno za mir. Mir je bil sklenjen, vendar tak, da ni bil mir, temveč samo seme sedanje še strašnejše svetovne vojne. Prav isto se lahko zgodi tudi sedaj in je nevarnost, velika nevarnost, da se bo tudi zgodilo. Vojne bo konec. Zopet se bo mir sklepal. Pa ne bo ne vojne konec in ne mir sklenjen, temveč vse bo samo priprava še za tretjo in še za strašnejšo vojno.

Da, vsi resno in trezno misleči ljudje po celem svetu trepetajo te dni v strahu, kako se bo svet uredil, da bo res mir vsaj za daljšo dobo v bodočnosti.

Vendar, ako "Gospod ne zida hiše, se zastonj trudi tisti, ki jo zida". Vsi voditelji sveta in narodov, ki bodo odločevali o vsem tem, potrebujejo božje pomoči, božjega

razsvetljenja, da bodo dali res svetu mir, "kakoršnega svet ne more dati", temveč samo Bog, da bodo toraj delali z Bogom.

Ali ne vidimo zato, kako je v teh dneh in v bodočnih mesecih in letih velika in stanovitna molitev potrebna? Da, vse bojne fronte bodo prenehale. Dokončale so svoje delo. Toda za Molitveno fronto se pa glavno delo še le začinja. Za zmago v miru orožje ne more ničesar več storiti, vse pa premore božje orožje — molitev!

Zato "molite, bratje!" še nadalje molimo in veliko molimo! Še nadalje širimo svojo Molitveno fronto med svojimi znanci in prijatelji, da nas bo več in več, da bo naša fronta močnejša in uspešnejša!

Ali si ji že pridobil vsaj enega novega člana, molilca? Kaj pa čakaš? Mati, glej svojega fantka sina, ki ga držiš v naročju! Si ga rodila in ga boš vzgojila, da ti ga bo sovražnik v novi, tretji, še strašnejši svetovni vojni ubil? Gotovo nočeš tega! Vendar mogoče je! Zato, moli, moli, veliko moli sedaj, da se to ne zgodi! Moli veliko sama, moli pa tudi v Molitveni fronti, da nas bo Bog vodil vse, da se obvarujemo te nesreče za posamezne družine in za celi svet.

Četrty izkaz.

217 — Mrs. Johana Urbančič, Cleveland, O. čl. 15, \$10.00. — 218-20 Rev. Julij Slapšak, Cleveland, O. čl. 21, \$4.00. — 221 Mrs. Josephine Ancel, St. Louis, Mo., čl. 32, \$3.95. — 222 Mrs. K. Robert, Euclid, O., čl. 41, \$8.50. — 223 Mrs. Frances Pajk, Walsenburg, Colo., čl. 26, \$1.30. — 224 Joseph Šuštaršič, Calumet, Mich., z dr. — 225 Mrs. Josephine Hriblijjan, Ahmek, Mich., z dr. \$1.00. — 226 Mrs. J. Bojanec, Pittsburgh, Pa., z dr. \$3.00. — 228 Mrs. Mary Pribilich, South Range, Mich., z dr. \$3.00. — 229 Mrs. Anna Brankovich, Melrose Park, Ill., z dr. \$1.00. — 230 Jacob Leskowitz, Bessemer, Pa. čl. 10, \$4.00. — 231 Mrs. Mary Ivančič, Cleveland, O., čl. 11, \$7.00. — 232 Mrs. Antonija Nemgar, Eveleth, Minn., \$1.00. — 233 Mrs. Mary Košmerl, Monterey Park, Cal., \$3.00. — Mrs. Mary Usnik (Na Ave Maria). — 235 A.

Gornik \$1.00. — 236 A. Plemel (A. M.). — 237 Mrs. Helena Mally, Cleveland, O., čl. 17, \$17.00. (Mr. Peršin \$1). — Posamezni priglasi 6 čl. \$7.50. — 241 Mrs. Mary Grahek, Calumet, Mich.; čl. 8, \$1.00. — 242 Mrs. Mary Klemenčič, Aurora, Minn., 3 dr., \$2.00. — 243 Mrs. Anna Rejc Leask, Sask., 18 čl. \$8.00.

Pravilni izneski, objavljeni pomotoma: Mrs. Meshnig \$10.30; Jos. Ray \$2.00; Mrs. T. Zdešar \$7.25; Mrs. J. Mladich \$2.00; J. Dobrauc \$3.00; Mrs. M. Tauchar \$14.85; P. J. Laurich \$6.00; Mrs. C. Pichman \$22.20; Mrs. K. Spreitzer \$2.00; Mrs. K. Robert \$26.00; Mrs. V. Ruppe \$2.75; Mrs.

Marija Omejc \$27.60; Mrs. Fr. Verhovec \$3.00; Mrs. H. Mally \$6.59; Geo Pavlakovich \$1.00; Mrs. M. Sedej \$9.75.

244 Mrs. Antonia Velkavrh, Milwaukee, Wis., 21 čl., \$7.25. — 245 Mrs. U. Štrubelj in hči, Detroit, Mich., \$2.00. — 246 Mrs. Johana Logar, Enumclaw, Wash., \$5.00. — 247 Mrs. Ivana Chocada, Enumclaw, Wash. \$3.50. — 248 Mrs. Fr. Koprivatz, Ely, Minn. \$10.00.

Po "Ave Maria": Fr. Stegu \$2.00; B. Malnar \$1.00; J. Kastelic \$2.00; Fr. Novak \$2.00; J. Skerl 50c; Ana Bambich, Fredonia, Kans. \$2.00; Mrs. Gerbec, Barberton, O. 50c.

požrtvovalno stregla dokler niso ozdraveli.

Po mnogih letih take zveste službe Bogu in bližnjemu sta nekoč oba zbolela. Vendar pa je bil Lukezij še toliko pri moči, da je za silo stregel svoji bolni ženi. Pripravil jo je na smrt, ki je kmalu prišla. Potem je moral pa tudi sam v postelj. Sprejel je sv. zakramente in zaspal v Gospodu leta 1242.

Po mnogih čudežih, ki so se zgodili na njegovo priprošnjo, je sv. Cerkev njegovo češčenje potrdila in ga prištela med blažene. Papež Pij VI. je to naredil. Njegov praznik se obhaja vsako leto 28. aprila, na dan njegove smrti.

CVET IZ VRTA SV. FRANČIŠKA

Sv. Angela Merici.

Sv. Angela Merici je zagledala luč sveta leta 1474. Od zgodnje mladosti je žive-la zelo strogo in sveto. Za svoje sveto življenje je bila poplačana, da je večkrat videla prikazen in se je raz-

govarjala z angelom in svetnikom. V neki taki prikazni je dobila naročilo, naj ustanovi poseben red, katerega naloga naj bo poduk mladine.

Ko je stopila v tretji red, je pomnožila svoje strogo življenje in zatajevanje same sebe in se je tako pripravljala na nalogo življenja, ki ji je bila dana od zgorja.

Njno sveto življenje je bilo splošno znano in od blizu in daleč so prihajali k nji ljudje v raznih svojih težavah in zadevah za svetin pomoč, dasi je bila takrat stara komaj 24 let. Tudi ni vživala nobene hrane, razven angelskega kruha v sv. obhajilu.

Rada bi bila izvršila božjo nalogo in ustanovila red, toda razmere časa so to preprečile. Bile so pogostne vojne in slabe letine. Tako je še le po štiridesetih letih prišla do tega, da ga je izvršila. Zbrala je 1535. leta dvanajst pobožnih mladenk in z njimi naredila prvo podlago reda. V svojem vodilu naroča svojim sestram, da si mora-

jo prizadevati, da postanejo prave neveste Kristusove. Živeti morajo sicer vsaka v svojem domu, vendar se pa morajo žrtvovati za uboge, nevedne in bolne, kakor je delal tudi Kristus, njih ženin, ki je dal samega sebe za človeka. Da bi pri ustanovitvi reda zakrila svoje ime, v svoji ponižnosti ni hotela, da bi se red imenoval po nji, temveč si je za to zbrala sv. Uršulo. Zato se še danes njen red imenujejo Uršulinke.

Toda komaj je bila družba ustanovljena, je Angela umrla leta 1540. Vendar je mirajoča imela popolno zaupanje v svoje hčere, da bodo vspele z ureditvijo družbe, katero je izročila v roke Jezusa Kristusa. Med svetnike je bila prišteta 1807.

Misel: "Blagor čistim v srcu, ker bodo Boga gledali." Tisti, ki so čistega srca, zaničujejo posvetne svari, vsikdar iščejo samo nebesa in ne nehajo moliti Boga in premišljevati o Njem s čistim srcem.

BOG PLAČAJ, DOBROTNIKI

Za sv. maše:—

K. Rudman \$1, Mrs. Pintar \$1, C. Bokal \$3, R. Vastale \$1, F. Kovačič \$2, J. Hočevar \$2, A. M. Hochevar \$1.50, Mrs. Jarc \$1, F. Mihelčič \$5, F. Mačerol \$3, Mrs. Verbič \$3, M. Tomsič \$2, M. Jeručič \$1, J. Vessel \$2, H. Moren \$2, M. Glivar \$2, F. Pogačnik \$3, Mrs. Grill \$3, Mrs. Perko \$1, Mrs. Ribič \$16, Mrs. Zaletel \$4, Mrs. F. Slak \$1, Mrs. Gerzin \$5, J. Novlan \$5, M. Novlan \$2, A. Koprivec \$2, A. Klemenčič \$2, L. Jerin \$2, F. Jereb \$1, F. Pajk \$10, L. VoVnčina \$1, M. Moskon \$2, M. Stančar \$1, Mrs. Jalovec \$3, F. Stegu \$5, M. Domović \$2, C. Musial \$3, T. Novak \$2, H. Novak \$1, J. Erlach \$1, M. Selak \$2, M. Koman \$5, M. Pristav \$5, Mrs. Mramor \$1, A. Popovich \$1, A. J. Brozovich \$2, A. Bezlaj \$2, J. Hočevar \$4, A. Oratch \$1, A. Pakiž \$2, F. Suhadolnik \$2, M. Fritzel \$2, A. Jerman \$2, C. Hebein \$3, J. Čelesnik \$3, Mrs. Pernach \$9, K. Kočevar \$4, J. Sepič \$1, Mrs. J. Sinich \$5, Mrs. Marosh \$1, A. Mihelič \$2, Mrs. A. Smrzlik \$5, M. Rosenberger \$10, M. Bego \$1, Mrs. A. Pucel \$2, B. Ancel \$1.50, Mrs. Russ \$1, K. Kuzma \$1, M. Horvath \$3, Mrs. Gregorach \$2, A. Horvat \$3, Fam. Škerjanc \$2, Mrs. Kozlevčar \$2, Mrs. Muren \$2, Mrs. J. Grabrian \$3, M. Mahkovec \$5, A. Rogelj \$1, Mrs. Sedlak \$1, Mrs. T. Kodrič \$3, Mrs. J. Russ

\$1, Mrs. Govednik \$1, Mrs. Retel \$1, Mrs. Skrinar \$3, J. Korian \$1, Mrs. A. Rosich \$2, Mrs. Kožel \$2, M. Petelin \$3, Mrs. J. Makovec \$2, J. Kokal \$2, K. Lasich \$5, Mrs. F. Smerke \$2, M. Draz \$3, J. Kosarog \$1, J. Hočevar \$4, Mrs. J. Husich \$15, Mrs. A. Somrak \$5, Mrs. A. Sholar \$4, Mrs. J. Slapničar \$3, Mrs. J. Hočevar \$1, Mrs. L. Mlakar \$1, Mrs. J. Sladič \$4, Mrs. J. Krainz \$2, Mrs. J. kufca \$5, Mrs. J. Pucel \$1, Mrs. F. Kastigar \$2, Mrs. H. Zore \$2, Mrs. A. Močnik \$1, Mrs. J. Robich \$1, J. Phillipich \$1, Mrs. J. Sedmak \$1, Mrs. Intihar \$4, Mr. Mrs. J. Kosmach \$5, Masich Fam. \$3, L. Stonich \$1, Mrs. Bregar \$25, E. Bregar \$6, V. Tajron \$3, Mrs. Snyder \$5, Mrs. Lemanski \$4, Mrs. Bozich \$2.50, A. Lončar \$2, M. Straus \$2, M. Strojina \$2, M. Strojen \$4, M. Meršnik \$2, M. Godec \$4, T. Sterling \$5, Mrs. J. Hiti \$5, J. Šega \$5, Knez Fam. \$5, W. Dieble \$5, J. Lewis \$10, A. Marinshek \$5. M. Zerovnik \$2.

Za slikanje cerkve — Family Louis Stanger \$1, Mrs. M. Stonich \$1, A. Benedict \$1, J. Koren \$1, F. Gosak \$1, Mrs. Miketich \$1, R. Oblak \$1, F. Sedej \$1, F. Arek \$1, Mrs. Brakovich \$1, Mrs. M. Černich \$1, J. Beribak \$1, J. Teiselah \$1, M. Markovich \$1, Mrs. M. Schiffler \$1, Mrs. Vaupotič \$1, J. Vuksinič \$1, S. Salay \$1, Mrs. J. Mladič \$1, M. Šmole \$1, J. Kostrič Fam. \$1, S & R Burns \$1, J. Habijan \$1, M. Shifrer \$1, A. Jakše \$1, Mrs. Bavetz \$1, Mrs. A. Grum \$1, S. Jalovec \$1, J. Zorko \$1, A. Pucel \$1, Mr. L. Mladič Sr. \$1, J. Kochevar \$1, J. Pucel \$1, M.

Križanič \$1, Mr. Mrs. Philip Broyan \$1, C. & A. Kosmach \$1, Mrs. M. Kopač \$1, A. Muha \$1, A. Mahkovec \$1, Mr. Mrs. S. Wolsič \$1, Mrs. J. Govekas \$1, Miss M. Fojš \$1, V. Kolenko \$1, Mrs. H. Seifert \$1, Mrs. M. Evanich \$1, Mrs. C. Kahover \$1, Mr. Mrs. A. Scheuer \$1, J. Puhek \$1, L. Kuta \$1, Mr. Mrs. S. Hraster \$1, L. M. Pichman \$1, M. Mlakar \$1, J. Strubel \$1, R. Komater Jr. \$1, R. Simenc \$1, M. Simonišek \$1, F. Jalovec \$1, Mrs. J. Mladič \$1, Mrs. J. Oblak Jr. \$1, M. Shifrer \$1, Mr. Mrs. P. Kure \$1, Mrs. A. Gregorich \$1, B. Kellens \$1, S. Blaj \$1, M. Bohte \$1, J. Densa Fam. \$1, Mr. Mrs. F. Vanden Hout \$1, F. Pečnik \$1, C. Kochevar \$1, Mrs. M. Schmidberger \$1, M. Šmole \$1, J. Oblak \$1, E. Besovshek \$1, J. Salmich \$1, F. Florence \$1, J. Gosak 50c, J. Angsten 25c, Gornjanc \$3, Mrs. F. Boudi 50c, R. Bahor 30c, Mrs. M. Omerzl \$2, A. Koss 50c, Mrs. J. Vesel 25c, A. Pichina 20c, Mrs. F. Zupančič 25c, A. Komater 50c, G. Bokal \$2, A. Schem 25c, R. Strazišar 50c, S. Salay Jr. 50c, Mrs. U. Ambrose 50c, A. Bralc 75c, Mrs. S. Cattone 50c, Mr. Mrs. Cieblinski \$2, F. Gaspich 50c, J. Knafelc \$2, H. Omers 25c, Mrs. H. Pyrz 25c, F. Salay 25c, Mrs. M. Wolsič \$5, K. Murato \$2, M. Blaj \$5, Mr. T. Troha 20c, E. Lustig 25c, J. Tursich \$2, A. Zidarich 50c, Mrs. F. Boudi 50c, J. Pauc 25c, J. Mladič Jr. 50c, Mrs. L. Gregorčič \$5, F. Čerar 50c, Mrs. K. Bostjančič 30c, A. Škul 50c, P. Ozbolt 50c, A. Pirc \$2, Mrs. O. Alexson 50c, L. Berse 12c, Mrs. M. Cunk \$2, M. Fojš Sr. \$1,

Mrs. S. Kozeh \$1, Mrs. C. Vrasich \$1, Mr. Mrs. G. Gregorich \$2, M. Kunstek 50c, Mrs. F. Kožel \$2, R. Lhiner 20c, Mr. Mrs. J. Hozian \$10, F. Beribak 41c, Mr. Mrs. Blaj \$2, J. Simenc 50c, Mr. Mrs. P. Prah Sr. \$1.50, Mrs. M. Štiglitz \$1, Mr. Mrs. F. Juvančič \$1, A. Ray \$2, Mrs. C. Schobb 25c, L. Staut \$2, M. Muha \$1, M. Widloski \$1, M. Klemenčič \$1, A. Sternisha \$1, F. Schiffler \$1, J. Mladič \$1, A. Mihelič \$1, A. F. Borsnik \$1, A. Brankovich \$1, F. J. Volsič \$1, M. Janeš \$1, A. Strupek \$1, Mr. Mrs. Fugger \$1, Mrs. J. Perko \$1, T. Zortz \$1, J. Janskovec \$1, Mrs. L. Troha 25c, Mrs. M. Gaspich 50c, M. Benedick 50c, Mr. Mrs. A. Dolinar \$2, Miss E. A. Muha \$1, Shircel Fam. \$3, J. Zajc \$1, Mrs. A. Kozjek \$1, R. Jenich \$1, M B J Hozian \$1, A. Ahačič \$1, Mrs. M. Škul \$2, V. Ambrose \$1, R. T. Deželan \$1, Mrs. S. Može \$1, F. Mihalek \$1, Mrs. J. Košnik \$1, F. Jalovec \$2, Mrs. M. Lužar \$1, J. A. Ray \$1, F. Kozina \$1, A. Košir \$1, M. Fajfer \$1, A. Jakše Jr. \$1, Mrs. F. Omers 50c, R. Šmole \$1, Mr. F. Gorhič \$1, F. Zainer \$1, J. Zabukovec \$2, J. Janežič \$2, A. Lunko \$10, Mrs. F. Bachnik \$3.25, F. Stonich \$1, R. Verbič \$2.50, A. Polis \$2, F. Krebelj \$2, M. Ivančič \$8, J. Sok \$5, H. Prietle \$1.50, J. Starc \$5, A. Kukman \$5, J. Dolčič \$60, M. Habjan 25c, K. Jarc 25c F. Vesel \$5.25, M. Hoge \$5, J. Majnick \$2, J. Per \$1, F. Koprivnik \$2, N. N. \$2, V. Maren \$5, J. Vidergar \$5, F. Volk \$2, F. Starman \$2, J. Riffel \$1, J. Svete \$2, Mrs. Ovca \$10, A. Pevic 50c, F. Gornick \$2, M. Florjance \$2.50 M. Bogovich \$3, F. Skully \$1, J. Grimsič \$3, Zveza Slovenskih Društev Sv. Rešnjega Telesa, Cleveland \$20, J. Lindič \$3, Mrs. Novasel \$1, Mrs. J. Robich \$1.

Za List — P. Lavrich \$2.50, Rev. J. Judnich \$3.50, (Dalje prihodnjič)

AMERIKANSKI SLOVENCİ

žele in nujno potrebujejo nov slovenski molitvenik
z debelim tiskom.

V Ameriki so vse zaloge slovenskih molitvenikov pošle. Iz starega kraja jih radi vojne ne moremo dobiti. Tudi ko bo vojne konec, jih ne bo mogoče tako kmalu dobiti. Zato smo se na mnoge prošnje ameriških Slovencev odločili, da ga jim preskrbimo in izdamo nov slovenski molitvenik pod imenom

MARIJA POMAGAJ

Ker bo to najbrže zadnji slovenski molitvenik, ki se bo tiskal v Ameriki, je gotovo prav, da nosi ime naše ljube Marije Pomagaj, da bo že ime naša skupna prošnja k Nji, katero vsi ljubimo, in ki ljubi nas.

In ta nov molitvenik "MARIJA POMAGAJ"

SE ŽE TISKA

in bo predvidoma,

v oktobru že izšel

Molitvenik "MARIJA POMAGAJ" bo izdan v dveh vezavah:

cenejša, v platnu z rudečo obrezo za \$1.75

dražja, v usnju z zlato obrezo za \$2.00.

Da pa vemo, koliko ga naj tiskamo, da nam ne bo ostal, pa tudi da damo ameriškim Slovincem priliko, da nam pri tem delu pomagajo nositi velike stroške tiska, pa odločamo

predprodajo do 15. oktobra letos.

kdor ga naroči in pošlje njegovo ceno do 15. oktobra ga dobi

za znižano ceno: cenejšega za \$1.50 in dražjega za \$1.75